

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj predmeta: 01-05-00874-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 10. stav 1. tačka 28. i člana 16. tačka 9. Statuta Općine Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 4/09), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uspostavljanju statusa MZ-e Lohinja Gornja i imenovanju povjerenika

Član 1.

Naseljenom mjestu Lohinja Gornja uspostavlja se status mjesne zajednice Lohinja Gornja, kao obavezni oblik mjesne samouprave, sa sjedištem u Lohinji Gornjoj.

Član 2.

Jusupović Ismet, predstavnik MZ-e Lohinje Gornje i Memić Muhibija, predstavnik Općine Gračanica, imenuju se za povjerenike MZ-e Lohinja Gornja, čija je obaveza da koordiniraju sa organima Općine i izvršavaju poslove značajne za život i rad građana na području mjesne zajednice do narednih lokalnih izbora, te da izvrše potrebne predradnje i pripreme za izbor Vijeća mjesne zajednice u skladu sa Statutom Općine Gračanica.

Član 3.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Općine Gračanica“.

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj predmeta: 01-05-00872-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 10. stav 1. tačka 28. i člana 16. tačka 9. Statuta Općine Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 4/09), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uspostavljanju statusa MZ-e Lendići i imenovanju povjerenika

Član 1.

Naseljenom mjestu Lendići uspostavlja se status mjesne zajednice Lendići, kao obavezni oblik mjesne samouprave, sa sjedištem u Lendićima.

Član 2.

Iljazović Senada, predstavnik MZ-e Lendići i Topčagić Samed, predstavnik Općine Gračanica, imenuju se za povjerenike MZ-e Lendići, čija je obaveza da koordiniraju sa organima Općine i izvršavaju poslove značajne za život i rad građana na području mjesne zajednice do narednih lokalnih izbora, te da izvrše potrebne predradnje i pripreme za izbor Vijeća mjesne zajednice u skladu sa Statutom Općine Gračanica.

Član 3.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Općine Gračanica“.

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibršević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj: 01-31-680/12
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 14. Zakona o uzurpacijama (Službeni list SR BiH", broj:6/78) i člana 16. Statuta Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09) Općinsko vijeće Gračanica, na sjednici održanoj dana 29. 02. 2012. god. d o n o s i

O D L U K U
O PROMJENI STATUSA NEPOKRETNOSTI
U OPŠTOJ UPOTREBI

Član 1.

Utvrđuje se da je izgubilo status nepokretnosti u opštoj upotrebi zemljište označeno sa k.č. broj: 468/12 „Luka“ jaz od 34,0m² i k.č. broj: 468/19 “Luka” jaz od 41,0m² upisane u z.k. ul. broj: 328 k.o. Gračanica kao Javno dobro.

Član 2.

Na osnovu ove Odluke Zemljišno-knjižni ured Općinskog suda u Gračanici brisat će izvršeni upis zemljišta iz člana 1. Odluke i isto uknjižiti u odgovarajući zemljišno-knjižni uložak kao Državnu svojinu- prava korištenja Općina Gračanica.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Općine Gračanica"

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević s.r.

Broj predmeta: 01-05-00877-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 8. stav 3. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH («Sl.novine Federacije BiH», broj: 49/06 i 51/09), člana 6. stav 2. Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službene novine TK", broj: 11/05 i 07/07) i člana 16. Statuta Općine Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 4/09), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

ODLUKU
o izmjenama i dopunama Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti
i komunalnom redu

Član 1.

Član 217. Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 5/07, 8/09 i 12/10) mijenja se i glasi:

„Nadzor nad provođenjem komunalnog reda, propisanog ovom Odlukom, obavlja općinska služba nadležna za komunalne poslove, komunalna inspekcija i komunalni redari.

Komunalni inspektori i komunalni redari, pri obavljanju poslova, moraju imati posebnu odjeću, posebnu oznaku na odjeći i posebne službene iskaznice. Službene iskaznice komunalnim inspektorima i komunalnim redarima izdaje Općinski načelnik, odnosno lice koje ovlasti.

Općinski načelnik donosi poseban Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu izdavanja iskaznice, odjeće i oznaka na odjeći komunalnih inspektora i komunalnih redara .“

Član 2.

Član 219. Odluke mijenja se i glasi:

„Protiv rješenja komunalnog inspektora može se izjaviti žalba u roku od 8 dana od dana prijema rješenja. Protiv upravnog akta komunalnog inspektora, kada postupa po kantonalnim propisima, u drugom stepenu rješava Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice TK.

Protiv upravnog akta komunalnog inspektora, kada postupa po ovoj Odluci i drugim općinskim propisima, rješava drugostepena komisija Općine, koju imenuje Općinsko vijeće“.

Član 3.

Član 220. mijenja se i glasi:

- „U vršenju komunalnog nadzora komunalni redar je dužan i ovlašten da:*
- prikuplja i obrađuje određene podatke za utvrđivanje činjeničnog stanja na terenu (o čemu sačinjava zapisnik, službene zabilješke, foto-dokumentaciju, uzima predmete s javnih površina i dr., koji mogu poslužiti kao dokaz) za daljnji postupak vođenja inspekcijskog nadzora i izricanje prekršajnih naloga,*
  - obavlja poslove kontrole provođenja komunalnog reda iz općinske Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu i drugih općinskih propisa iz komunalne oblasti i pomažu komunalnim inspektorima u vršenju inspekcijskog nadzora,*
  - upozorava pismeno ili usmeno pravna i fizička lica na ponašanje u skladu s propisima i uputama komunalnih inspektora,*
  - prisustvuje i pomaže izvršenju rješenja komunalnih inspektora,*
  - Obavlja i druge poslove po nalogu komunalnih inspektora i pomoćnika općinskog načelnika (šefova Službi).“*

Član 4.

U članu 226. stav 1. tačka 56. iza riječi „komunalnom inspektor“ dodaju se riječi: „i komunalnom redaru“

Član 5.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Općine Gračanica“.

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Ibrišević Edin, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj predmeta: 01-05-00882-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 7. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 12/03 i 34/03) i člana 108. Statuta Općine Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj:4/09), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj dana 29. 02. 2012. godine, donosi

O D L U K U

o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju standarda i kriterija za imenovanja na upražnjene pozicije u reguliranim tijelima Općine Gračanica

Član 1.

U Odluci o utvrđivanju standarda i kriterija za imenovanja na upražnjene pozicije u reguliranim tijelima Općine Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj:9/09) u Članu 5. stav 1. tekst alineja 9. i alineja 10. zamjenjuju se novim tekstom koje glasi:

„ - da nije osuđivan za krivično djelo“,
„ - da pravosnažnim rješenjem o prekršaju nije mu izrečena kazna za privredni prijestup, niti da je izrečena zaštitna mjera „ zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti“ niti zabrana aktivnosti u reguliranom organu u koji se kandiduje“.

Član 2.

U članu 6. stav 1. alineja 1. dodaje se iza zareza tekst „ pravnog, ekonomskog, tehničkog i drugog usmjerenja“.

U članu 6. stav 1. u drugoj alineji broj „pet“ zamjenjuje se sa brojem „tri“.

U članu 6. stav 1. iza treće alineje dodaje se nova alineja koja glasi:

„- da nije na poziciji direktora ili člana uprave u reguliranom organu u koji se kandiduje“.

Dosadašnja alineja 4. postaje alineja 5.

U članu 6. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Za sve kandidate koji u potpunosti ispunjavaju opće i posebne uslove u postupku konačnog izbora, uzet će se u obzir i sljedeći kriteriji:

- radno iskustvo,
- veći stepen stručne spreme.“

Član 3.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Općine Gračanica.“

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆA

Broj predmeta: 01-05-00853-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 16. i člana 108. Statuta Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09) i člana 90. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 1/06), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I

Usvaja se Nacrt Odluke o naknadi za postavljanje i popravak podzemnih i nadzemnih instalacija na javnim površinama općine Gračanica.

Nacrt Odluke o naknadi za postavljanje i popravak podzemnih i nadzemnih instalacija na javnim površinama općine Gračanica, stavlja se na javnu raspravu u trajanju do 01. 04. 2012. godine.

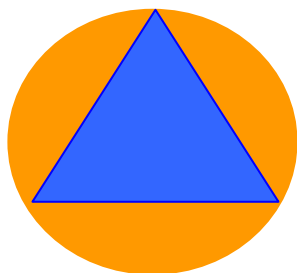
Javnu raspravu će provesti Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove, u skladu sa sa odredbama koje se odnose na provođenje javne rasprave Poslovnika Općinskog vijeća Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 1/06) i Odlukom o javnim raspravama u općini Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 5/04).

II

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom glasniku Općine Gračanica».

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

**PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA LJUDI I
MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA OPĆINE
GRAČANICA ZA PERIOD 2012.-2016. GODINA**

Vježba "Pomoć u nesrećama 2009. godine"

Vježba "Pomoć u nesrećama 2009. godine"

Vježba "Pomoć u nesrećama 2009. godine"

Poplave-Magistralni put Doboj-Tuzla u D.Orahovici, 2010. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj predmeta: 01-44-00960-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 29. stav 1. tačka 2. i člana 174., stav 4. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), člana 16. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 64/09) i člana 16. Statuta Općine Gračanica ("Službeni Glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09), Općinsko vijeće Gračanica, na sjednici održanoj dana 29. 02. 2012. godine donosi

PROGRAM RAZVOJA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA OD PRIRODNIH I DRUGIH
NESREĆA OPĆINE GRAČANICA 2012.-2016. GODINA

UVOD

Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Gračanica (u daljem tekstu: Program razvoja), pored Procjene ugroženosti i Plana zaštite i spašavanja općine Gračanica od prirodnih i drugih nesreća, predstavlja jedan od osnovnih dokumenata u kojima se utvrđuje organizacija i način funkcionisanja sistema zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na području općine.

Prilikom izrade Procjene ugroženosti općine od prirodnih i drugih nesreća izvršena je analiza trenutne organizovanosti i osposobljenosti snaga za zaštitu i spašavanje, procjenjene su opasnosti koje na području općine mogu ugroziti ljude i materijalna dobra i snage i sredstva koje se u datom momentu mogu staviti na raspolaganje u svrhu provođenja mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara.

Programom razvoja Općine i drugim planskim dokumentima koji će biti doneseni, osigurat će se neprekidan planski proces razvoja cjelovitog sistema zaštite i spašavanja na području Općine, čime će se:

- unaprijediti provođenje i primjena Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i drugih zakonskih i podzakonskih propisa koji uređuju tu oblast,
- stvoriti uslovi za dugoročno planiranje reorganizacije i razvoja struktura civilne zaštite, njihovo opremanje, obučavanje i uvježbavanje za provođenje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja,
- osigurati racionalna, ravnomjerna, ekonomična i efikasna upotreba snaga i sredstava u akcijama zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara,
- obezbijediti bolju sigurnost ljudi i imovine na području Općine, te uslovi za brži i efikasniji oporavak od posljedica nastalih djelovanjem prirodnih i drugih nesreća,
- stvoriti potrebne pretpostavke za blagovremeno pružanje pomoći susjednim i drugim općinama pogođenim prirodnim i drugim nesrećama, uz uspostavljanje međusobnih odnosa koji će omogućiti da i općina Gračanica zatraži i dobije pomoć drugih općina, u slučajevima ugrožavanja i djelovanja prirodnih i drugih nesreća,
- obezbijediti pravovremeno, stručno i efikasno izvršavanje zadataka iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara koje pred strukturu civilne zaštite općine postave strukturu civilne zaštite Tuzlanskog kantona i Federacije BiH.

Veliki pomaci u razvoju političkih i ekonomskih odnosa sa susjednim zemljama u zadnjih nekoliko godina i težnja svih zemalja Zapadnog Balkana da se pridruže zajednici evropskih država neminovno vode ka uspostavljanju relacija za ostvarivanje saradnje u odgovoru na katastrofe koje su česte na ovom području, kako na formalnoj i dobrosusjedskoj osnovi, tako i na institucionalnom regulisanju te saradnje između država ovog regiona. Sporazumi o uzajamnoj pomoći u slučajevima katastrofa već su potpisani sa Republikom Hrvatskom, Republikom Srbijom, Republikom Makedonijom, a očekuje se da se taj sporazum uskoro potpiše i sa drugim državama.

Posljedica uvezivanja zemalja ovog regiona na polju pružanja pomoći u katastrofama ne bi trebalo biti zaustavljanje razvojnog planiranja na lokalnom nivou, nego, naprotiv omogućavanje ostvarenja takve koncepcije u što kraćem vremenu, koristeći iskustva iz okruženja, a i šire. U nastojanjima ka većoj decentralizaciji države, općine trebaju djelovati u skladu sa svojim zakonskim odgovornostima i povrh svega, stvoriti prilike za bolji život građana i u skladu s tim, stvoriti sistem zaštite i spašavanja na nivou općine koji će biti garant za blagovremen, stručan i efikasan odgovor na udar neke od prirodnih i drugih nesreća koje mogu zadesiti lokalnu zajednicu.

Kako bi se izbjegle terminološke zabune, treba objasniti značenje osnovnih pojmova koji se pojavljuju u ovom Programu:

Zaštita i spašavanje obuhvata: programiranje, planiranje, organizovanje, obučavanje i osposobljavanje, provođenje, nadzor i finansiranje mjera i aktivnosti za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća s ciljem sprečavanja opasnosti, smanjenja broja nesreća i žrtava, te otklanjanje i ublažavanje štetnih djelovanja i posljedica prirodnih i drugih nesreća.

Mjere zaštite i spašavanja predstavljaju: organizovane radnje i postupke preventivne i operativne prirode, koje pripremaju i provode organi uprave i drugi organi vlasti i pravna lica

Organizacija Civilne zaštite: obuhvata ličnu i uzajamnu zaštitu građana, mjere zaštite i spašavanja, štabove civilne zaštite, povjerenike civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja, jedinice civilne zaštite, rukovođenje i upotreba snaga i sredstava civilne zaštite.

U organizaciju civilne zaštite spada i Služba za civilnu zaštitu općine čiji su položaj, ovlasti i odgovornosti propisane zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i drugim zakonima, propisima i općim aktima.

Civilna zaštita predstavlja: organizovani oblik zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih nesreća, u skladu sa Zakonom i drugim propisima i općim aktima.

Programom razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Gračanica određuju se ciljevi, politika i strategija razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća za period od 5 (pet) godina. Prilikom izrade Programa razvoja korištena je Strategija razvoja općine Gračanica 2011. - 2020. godine iz koje su strateški ciljevi i programski zadaci iz oblasti zaštite i spašavanja našli svoje mjesto u ovom Programu.

1. Vizija razvoja

Reorganizacijom i uvezivanjem postojećih upravnih i operativno-stručnih službi općine, štabova, službi i povjerenika civilne zaštite, te značajnijim uključivanjem pravnih lica i javnih ustanova i građana u sistem (strukture) zaštite će se stvoriti uslovi za provođenje preventivnih i operativnih mjera iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Popunjavanjem, opremanjem, obukom i uvježbavanjem struktura civilne zaštite organizovati mobilne, efikasne, racionalne i ekonomične snage spremne da blagovremeno odgovore na prijetnju od prirodnih i drugih nesreća u fazi neposredne opasnosti, fazi spašavanja i fazi otklanjanja ili ublažavanja posljedica djelovanja prirodnih i drugih nesreća.

Razvoj sistema za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i provođenje mjera zaštite i spašavanja od općeg su interesa za općinu Gračanica.

U slučaju pojave prirodne i druge nesreće svako je dužan pomagati u skladu sa svojim mogućnostima i sposobnostima.

Razvoj sistema za zaštitu i spašavanje života i zdravlja ljudi i njihovo spašavanje, zbrinjavanje i liječenje utvrđuje se kao prioritet i obaveza svih nosilaca zaštite i spašavanja u odnosu na sve druge zaštitne i spasilačke aktivnosti koje se planiraju i provode.

Snage i sredstva za zaštitu i spašavanje organizovati na način da se blagovremeno i efikasno može pružiti pomoć ugroženom stanovništvu i pristupiti zaštiti i spašavanju materijalnih dobara na teritoriji općine Gračanica, a po potrebi i na teritoriji drugih općina pogođenih djelovanjem prirodnih i drugih nesreća.

2. Ciljevi razvoja

Prvi strateški cilj:

U cijelosti na prostoru općine uvezati sve snage zaštite i spašavanja i integrisati u jedinstven sistem zaštite i spašavanja koji će biti u stanju da djeluje i odgovori na sva potencijalna ugrožavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća na području Općine, te da blagovremeno pruži pomoć drugim ugroženim općinama.

Drugi strateški cilj:

Stalnom dogradnjom sistema zaštite i spašavanja i permanentnim obukama i edukacijama omogućiti da se svaki građanin može uključiti na provođenju preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Treći strateški cilj:

Sistemskim mjerama Općine i Tuzlanskog kantona dugoročno riješiti pitanja odlaganja komunalnog, klaoničkog, građevinskog, farmaceutskog, hemijskog i drugih vrsta otpada, na ekonomski održiv način i u skladu sa zaštitom čovjekove okoline.

Četvrti strateški cilj:

Provođenje preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja od općeg je interesa za Općinu Gračanica, te će stoga njihovo finansiranje biti prioritet Općine u obimu znatno većem nego do sada, koji će se realizovati obezbjeđenjem posebnih sredstava iz budžeta Općine, sredstvima od posebne naknade za zaštitu i spašavanje i sredstvima od pomoći viših nivoa vlasti i donatorskim sredstvima.

3. Izvod iz Procjene ugroženosti

Procjenjivanje ima za cilj sagledavanje i analiziranje svih pitanja vezanih za izradu planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i to:

- rizici, odnosno uzroci koji mogu dovesti do nastanka prirodnih i drugih nesreća na području općine Gračanica;
- posljedice koje mogu nastati po ljude i materijalna dobra;
- utvrđivanje odgovarajuće organizacije zaštite i spašavanja u cilju sprečavanja nastanka nesreća, odnosno na spašavanju ljudi i materijalnih dobara;
- procjena potreba i mogućnosti u osiguravanju ljudskih i materijalnih potencijala potrebnih za ostvarivanje procijenjene organizacije zaštite i spašavanja.

Procjena ugroženosti se izrađuje na temelju svih raspoloživih podataka o prirodnim i drugim nesrećama koje su se u predhodnom razdoblju dešavale ili se mogu, u narednom periodu desiti na području općine, posljedicama koje su nastajale ili koje mogu nastati, naučnim, tehničkim ili drugim saznanjima i dostignućima i drugim stručnim podlogama koje su korištene ili se mogu koristiti za procjenjivanje pojedinih prirodnih i drugih nesreća.

Procjena ugroženosti sastoji se od općeg i posebnog dijela i zaključka i odgovarajućih priloga.

Procjena ugroženosti općine Gračanica je rađena na osnovu slijedećih elemenata:

- prirodno-geografskih karakteristika područja općine: geografski položaj, reljef, veličina područja, geološko - hidrološki, orografski, klimatski i seizmički uslovi i njihov uticaj na pojave prirodnih i drugih nesreća;
- uzroka i pojava koje mogu dovesti do nastajanja prirodnih nepogoda koji obuhvataju vrste i stepen opasnosti od nastajanja prirodnih nepogoda, učestalost pojavljivanja, intenzitet djelovanja, vrijeme trajanja i moguće posljedice po ljude i materijalna dobra;
- vrste i količine opasnih materija koje se koriste u tehnološkom procesu preduzeća i drugih pravnih lica na području općine, a koja mogu izazvati nastajanje prirodnih i drugih nesreća većih razmjera;
- ekonomske i urbane izgrađenosti područja općine: saobraćajni i drugi sistemi, broj i raspored stambenih zgrada i drugih objekata i uticaj stambene izgrađenosti na organizaciju zaštite i njeno provođenje;
- strukture i teritorijalni raspored stanovništva; vrste, količine i vrijednosti značajnih materijalnih dobara koja mogu biti ugrožena prirodnim i drugim nesrećama;
- stanja organizovanosti i ostvarivanje postojeće zaštite, a naročito preventivne zaštite problemi u funkcionisanju zaštite;
- mjera za učešće u zaštiti u toku djelovanja prirodne nepogode;
- stanja snaga civilne zaštite i drugih snaga i sredstava koja se mogu angažovati na zadacima zaštite od prirodnih i drugih nesreća u općini, preduzećima, mjesnim zajednicama i drugim pravnim licima.

3.1. Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera

Procjena ugroženosti područja općine Gračanica od prirodnih i drugih nesreća je dokumenat koji, na osnovu naučnih i statističkih saznanja iz različitih oblasti (meteorologija, seizmologija, geografija, geologija, ekologija i dr.) određuje prirodne i druge nesreće koje bi mogle zadesiti područje općine. Zbog skoro svakodnevnih promjena u elementima koji utiču na povredivost jedne teritorije od prirodnih i drugih nesreća (prirodnih i antropogenih), ovaj dokument je potrebno stalno ažurirati, kako bi se uticaji tih elemenata iskoristili za donošenje što kvalitetnijih planova zaštite i spašavanja.

Na osnovu tih saznanja procijenjeno je da područje općine Gračanica najviše ugrožavaju i mogu najviše šteta izazvati slijedeće prirodne i druge nesreće:

- **prirodne nepogode:** potres, poplava, visoki snijeg i sniježni nanosi, olujni ili orkanski vjetar, grad, prolom oblaka, klizište, suša, hladnoća, te masovne pojave ljudskih, životinjskih i biljnih bolesti.
- **tehničko-tehnološke nesreće:** podrazumijevaju se događaji koji su izmakli kontroli pri obavljanju određene djelatnosti ili upravljanja određenim sredstvima za rad i rad s opasnim tvarima, naftom i njenim derivatima i energetskim plinovima tokom njihove proizvodnje, prerade, upotrebe, skladištenja, pretovara, prijevoza ili uklanjanja, čije posljedice ugrožavaju ljude i materijalna dobra.
- **druge nesreće:** velike nesreće u cestovnom, željezničkom, zračnom ili pomorskom prometu, požar, rudarske nesreće, rušenje brana, atomske, nuklearne ili druge nesreće koje uzrokuje čovjek svojim aktivnostima, rat, vanredno stanje ili drugi oblici masovnog stradanja ljudi i uništavanja materijalnih dobara.

3.1.1. Prirodne nepogode

Poplave

Veliki broj većih i manjih potoka i rječica, te veliki nagib terena i njihovo slivno područje u uslovima obilnih kišnih padavina i topljenja snijega prouzrokuju spiranje zemljišta u gornjim i srednjim tokovima i plavljenje zemljišta u donjem toku, nanoseći velike materijalne štete i ugrožavanje ljudskih života. Sve to, uz povećano ispuštanje vode iz HA "Modrac" u takvim uslovima izaziva izlivanje velikih količina vode iz korita rijeke Spreče i njeno plavljenje poljoprivrednog zemljišta, stambenih, privrednih i infrastrukturnih objekata. Najveće poplave u zadnjih 10 godina zabilježene su 2001., 2006. i 2010. godine, u kojima su pričinjene materijalne štete u vrijednosti većoj od 16.000.000,00 KM. Poplavama koje izaziva rijeka Spreča na području općine ugroženo je 70 km² obradivog zemljišta, 200 stambenih, oko 40 proizvodno - poslovnih objekata, 3 benzinske pumpe, a od bujičnih potoka i rječica ugroženo je oko 5 km² obradivog zemljišta, 100 stambenih i 20 proizvodno - poslovnih objekata i oko 100 km lokalnih puteva.

Generalno se može reći da su bujice i poplave česte nepogode na području općine Gračanica (javljaju se svakog proljeća i jeseni, a 10 godina unazad i u ljetnim mjesecima) i očekivati je njihovo pojavljivanje i u narednom periodu, dok se ne uredi korita rijeke Spreče i njenih pritoka na ovom području.

Klizišta, odroni i slijeganje zemljišta

Geološki sastav zemljišta područja Tuzlanskog kantona i općine Gračanica je takav da su na više lokaliteta na području općine evidentirana veća klizišta, odronjavanja i slijeganja zemljišta. Veći broj klizišta je takvog obima da zahvata široka područja i pored oštećenja zemljišta, puteva, električne, vodovodne i telefonske mreže, ugrožava i oštećuje znatan broj proizvodno - poslovnih i stambenih objekata. Većina naseljenih mjesta je suočena sa klizištima i odronima kojih je trenutno registrovano preko 200. Aktivna klizišta su evidentirana na području: Stjepan Polja, Malešića, Lukavice, Škahovice, Babića, Doborovaca, G. Doborovaca, Gračanice, G. Orahovice, P. Brda, Sokola, Rašljeve, Donje Orahovice, Miričine, D. Lohinje, Vranovića, Piskavice, Trnovaca, Džakula, Buka i Pribave.

Odronjavanje i slijeganje zemljišta javlja se uglavnom pored saobraćajnica izgrađenih u brdskim i brdsko - planinskim područjima. Ove pojave su najizraženije na saobraćajnicama Gračanica - Lukavica, Gračanica - Dobrovci - Srnice, Gračanica - Džakule - P.Brdo, Gračanica-G. Orahovica, Gračanica - Rašljeva, Gračanica - Vranovići, Gračanica - Babići, Gračanica - Soko, Gračanica - Škahovica, Gračanica - G. Lohinja, Gračanica - Stjepan Polje, Gračanica - Malešići - Lukavica i dr. Klizanje, odronjavanje i slijeganje zemljišta intezivira se u vrijeme dugotrajnih padavina, a čest uzrok je i ljudski faktor (nekontrolisana gradnja objekata bez prethodnog geomehaničkog ispitivanja zemljišta). U 2010. godini aktivna klizišta su bila u mjesnim zajednicama: Prijeko Brdo - Jahići; Gračanica - Trepanići, Klanac, Soljanuša, Korića Han i Lendići; Gornja Orahovica - Mehići i Dobrnjići; Malešići - Kalesije, Golaći i Ljevakuše; Lukavica - Ograđenica na 5 lokacija, Bijeli Potok; Donja Orahovica - Makovci; Stjepan Polje - Mejremići, Dživraci, Ibrahimovići; Rašljeva - Omerbašići i Vranovići.- Alibegovići.

Zemljotresi

Analizom podataka o potresima koji su se u prošlosti dogodili na području Bosne i Hercegovine (od 1905. godine) vidljivo je da područje općine Gračanica nije bilo izloženo rušilačkim potresima. Ovu činjenicu potvrđuje i Studija klimatoloških, hidroloških i seizmoloških karakteristika Tuzlanskog kantona koju je uradio Federalni meteorološki zavod. Bez obzira na statističke podatke i prognoze Federalnog meteorološkog zavoda potrebna je stalna primjena zaštite od potresa koja će se provoditi putem preventivne zaštite ljudi i materijalnih dobara, primjenom građevinsko tehničkih mjera zaštite od potresa na građevinskim

objektima, kao i stalnom dopunjavanju i usavršavanju prognoze nastanka zemljotresa na osnovu naučnih saznanja. Takođe, potrebno je preduzimati preventivne mjere koje će se provoditi kroz prostorne i urbanističke planove općine uz primjenu odgovarajućih zakona i provedbenih propisa o načinu gradnje stambenih, poslovnih, industrijskih, infrastrukturnih objekata (puteva, željeznica, vodovodne i kanalizacijske mreže i sl.), čime se omogućuje i zaštita ljudskih života. Uzimajući u obzir velike prirodne nesreće u svijetu i poremećaj klimatoloških uslova koji izazivaju iznenadne i snažne prirodne katastrofe, potrebno je stalno preventivno djelovanje, a u slučaju nastanka zemljotresa većih razmjera potrebno je pravovremeno preduzeti odgovarajuće aktivnosti koje se odnose na spašavanje ugroženih i nastradalih ljudi i materijalnih dobara, a prvenstveno organizovanje potrage i spašavanja zatrpanih u ruševinama i njihovo zbrinjavanje uz medicinski nadzor.

Sniježni nanosi

U zimskom periodu područje općine obiluje većim sniježnim padavinama, koje su najintenzivnije u januaru i februaru. Periodi intenzivnog padanja snijega znaju biti dugi te dolazi do formiranja debelog sniježnog pokrivača, koji zatrpava saobraćajnice, blokira saobraćaj i prekomjerno opterećuje krovne konstrukcije proizvodno - poslovnih i stambenih objekata.

Imajući u vidu da je veliki broj radnika i učenika radno angažovan izvan mjesta stanovanja i da su u proizvodno - poslovnim i stambenim objektima smještena vrijedna materijalna dobra, može se konstatovati da bi kratkotrajna blokada saobraćajnica odnosno rušenje krovova imalo veoma teške ekonomske i druge posljedice.

Najugroženija područja sa sniježnim padavinama i nanosima su MZ - e u visinskim predjelima općine, tako je od 25 MZ (21 registrovane i 4 neregistrovane MZ - e) na području općine 19 (15 registrovanih i 3 neregistrovane) njih smješteno u visinskim predjelima i iste bi u zimskom periodu sa intezivnim sniježnim padavinama mogle biti odsječene od središta općine. Tokom zimskog perioda na navedenim područjima može pasti 70 - 120 cm snijega što je dovoljno da stvori veće probleme u komunikacijama, a u nekim područjima dovede i do njihovog prekida. Najkritičniji putni pravci u zimskom periodu su za MZ – e: Lukavica, D.i G.Skipovac, Babići, Škahovica, Soko, Doborovci, G. Doborovci, Džakule, Buk, Trnovci, Prijeko Brdo, Vranovići, Piskavica, G.Lohinja, Rašljeva, Gornja Orahovica i Malešići .

Suša

Iako na području općine vlada umjereno - kontinentalna klima koja uslovljava pojavu čestih i u toku godine ravnomjerno raspoređenih padavina, posljednjih godina javljaju se sve duži sušni periodi sa visokim temperaturama, što prouzrokuje velike štete na poljoprivrednim usjevima i voću kao i nestašice vode za piće.

Mada katasrofalne suše nisu česte na području općine Gračanica, količina i vrijednost materijalnih sredstava koja bi bila ugrožena i njihov značaj za zdravlje i život ljudi i životinja upućuju na potrebu realnog sagledavanja ove opasnosti i preduzimanja određenih mjera kojim bi se ublažili ili elimenisali njeni efekti.

Oluja

Na području općine se odvijaju intezivna vazдушna kretanja. U uslovima naglih temperaturnih promjena, javljaju se olujni vjetrovi koji nanose štete usjevima, šumama, voćnjacima, električnoj i telefonskoj mreži, proizvodno - poslovnim i stambenim objektima i materijalnim dobrima u njima i ugrožavaju zdravlje i život ljudi i životinja. Olujni vjetrovi u posljednje vrijeme su sve češći, relativno kratog vremenskog trajanja i mogu zahvatiti cjelokupno područje općine.

Grad

Grad je veoma česta pojava na području općine. Kad se pojavi nanosi velike štete usjevima, voćnacima, šumama i građevinskim objektima, a ugrožava i život i zdravlje ljudi i životinja. Pojava grada je po pravilu praćena olujnim vjetrovima, intezivnim padavinama pa se štetne posljedice po ljude i materijalna dobra povećavaju, a njihovo otklanjanje otežava.

Mraz

Najveće temperaturne razlike evidentirane u februaru ukazuje na to da je ovaj mjesec često topao i da u takvim uvjetima dolazi do preranog buđenja biljaka koje zahladnjenjem i pojavom mrazeva u martu, aprilu pa čak i u maju pretrpe teška oštećenja usljed čega smanjuju prinose ili potpuno stradaju. Najveće štete pretrpe voćnjaci, povrtnjaci i površine zasijane pšenicom. Imajući u vidu da se na velikom dijelu površine općine gaji voće, povrće i pšenica i da od prinosa ovih kultura zavisi egzistencija velikog broja domaćinstava. Štete prouzrokovane mrazom imaju teške posljedice i u krajnjem efektu ugrožavaju život i zdravlje ljudi.

Epidemije i epizootije zaraznih bolesti

Nedostaci u higijensko - tehničkoj zaštiti izvorišta i vodovodnih mreža i karakteristike krečnjačkog područja sa koga se vrši snabdijevanje vodom većine stanovništva općine Gračanica dovode do pojave oboljenja usljed korištenja higijenski neispravne vode. Najčešće registrovana oboljenja u HES - i Doma zdravlja Gračanica u posljednjih nekoliko godina su enterocolitis i razna trovanja hranom, a epidemije su proglašavane u slučajevima trihineloze i gripa. Higijensko sanitarni uslovi života stanovništva su zadovoljavajući, ali zbog slabijeg snabdijevanja vodom velikog broja MZ - a moguća su oboljenja uzrokovana nekvalitetnom vodom, naročito u uslovima dugotrajnih kišnih padavina i redukcija vode u sušnim periodima godine.

Zbog pojave Antraxa 2002. godine sa jednim smrtnim slučajem područje općine je distrikt ove bolesti za narednih 50 godina, te je potrebno preduzimati preventivne mjere zaštite kako se bolest ne bi ponovo pojavila. U tom cilju Veterinarska stanica Gračanica uz finansijsku pomoć općine svake godine vrši preventivno vakcinisanje životinja na Antrax i na druge zarazne bolesti životinja.

Zbog velikog broja životinja koje se uzgajaju za potrebe ljudi, te nedostaci u kontroli trgovine životinjama i namirnicama od njih, načinu njihove ishrane i preduzimanju zdravstvenih mjera zaštite moguća je pojava zaraznih bolesti kod životinja i mogu dobiti epizootijske razmjere. Imajući u vidu navedene probleme u uzgoju, trgovini i nedovoljnoj preventivi u ovoj oblasti moguće bolesti životinja u narednom periodu bi bile: kokošija kuga, bruceloza, Q groznica, crni prišt - Antrax, te druge bolesti koje se mogu prenijeti sa drugih geografski udaljenijih područja.

Kalamiteti biljnih bolesti i štetočina

I pored činjenice da su na području općine prisutne pojedine vrste štetnih insekata, gljivica, glodara i drugih štetočina, može se zaključiti da, zahvaljujući dobroj opremljenosti stanovništva i drugih subjekata, sredstvima za suzbijanje ovih napasnika i zaštitu bilja, u normalnim uslovima snabdjevenosti nema opasnosti od ozbiljnijeg ugrožavanja bilja i nastajanja katastrofalnih šteta.

Posljednjih godina povećan je interes građana za podizanjem nasada voća svih vrsta na većim površinama što izaziva potrebu veće edukacije kod upotrebe zaštitnih sredstava u cilju dobijanja plodova neškodljivih za upotrebu i zaštite od kontaminacije tla, izvorišta vode, vodotoka i drugih eko sistema

3.1.2. Tehničko - tehnološke nesreće

Na području općine postoje preduzeća i druga pravna lica koja u procesu proizvodnje koriste , skladište i prevoze zapaljive materije koje usljed propusta u tehnološkom procesu ili skladištenju, odnosno prevozu mogu uticati na nastanak tehničko- tehnoloških nesreća.

3.1.3. Druge nesreće

Požari

Sa aspekta požarne osjetljivosti i zaštite od požara područje općine karakteriše postojanje velikih šumskih kompleksa (65,5 km²), velikih površina pod usjevima (132,7 km²) kao i razvijena i raznovrsna industrijska i zanatska djelatnost (industrijska zona grada) i velika gustina objekata u svim naseljima na području općine. U požarima 2000. godine izgorile su velike površine šuma i niskog rastinja, te mladi nasadi u rejonu Skipovca i Visa. Požarni rizik u industriji i zanatstvu je veliki zbog upotrebe velikog broja zapaljivih materija (koža, drvo, plastika, tekstil, ljepila, boje i lakovi i sl.), a dodatno ga uvećava i veliki broj benzinskih pumpi na malom prostoru. Ipak, u zadnjih 10 - tak godina nisu se desili požari velikih razmjera ni na industrijskim ni na stambenim objektima.

Većina i stambenih i industrijskih objekata je građena od čvrstih materijala (cigla, beton), a dobra mreža puteva u svim naseljenim mjestima omogućava prilaz svim objektima u slučajevima potrebe za protivpožarnim dejstvom. Svako naseljeno mjesto ima vodovodnu infrastrukturu, ali se količine vode u ljetnim mjesecima znatno smanjuju, pa je potrebno odrediti alternativne izvore vode za potrebe gašenja požara.

Prema tome, požarom su ugrožena velika materijalna dobra i veliki broj ljudi koji bi se po osnovu rada ili stanovanja zatekli na požarom zahvaćenom području.

Rušenje brane na hidroakumulaciji

Hidroakumulacija "Modrac" je nastala izgradnjom armirano-betonske brane na rijeci Spreči i potapanjem doline ove rijeke na njenom najužem dijelu, u mjestu Modrac. Pored velike koristi koju privreda šireg područja ima od hidroakumulacije evidentna je i velika opasnost za ljude i materijalna dobra nizvodno od brane, u slučaju njenog rušenja.

U ugroženoj poplavnoj zoni na području općine Gračanica nalaze se velike površine kvalitetnog obradivog zemljišta, važne putne i željezničke komunikacije kao i veliki broj proizvodno - poslovnih, energetskih i stambenih objekata u Miričini, D. Orahovici, D. Lohinji, Pribavi, Gračanici i Stjepan Polju

Najveće štete nanio bi poplavni talas čija bi visina varirala u zavisnosti od profila riječne doline i iznosila bi za najtežu varijantu 11,5 m na 1 km nizvodno od brane do 8,75 m na profilu Miričine i 14,55 m ispred tunela na ulazu u Doboju, krećući se brzinom od 40 m/sec neposredno ispod brane do 4,4 m/sec kod ušća Spreče u Bosnu. Put od brane do ušća Spreče u Bosnu talas bi prešao za 273 minute.

Broj naseljenih mjesta i broj potencijalno ugroženih stanovnika i materijalnih dobara u zoni poplavnog talasa, ukazuju na ozbiljnost pravovremene procjene svih eventualnih posljedica do kojih bi moglo doći u slučaju rušenja brane.

Saobraćajne nesreće

Preko područja općine prolaze 3 važne saobraćajnice: magistralni put Doboj - Tuzla, dužinom oko 19 km, regionalni put Gračanica - Srnice - Gradačac, dužinom oko 16 km, regionalni put Gračanica - Srebrenik, u dužini oko 12 km, regionalni put D. Orahovica - Srebrenik, u dužini oko 7 km i mreža lokalnih i nekategorisanih puteva kojima su sva naseljena mjesta povezana sa centrom općine - Gračanicom. Od lokalnih puteva najvažniji su: Gračanica - Malešići - Lukavica (oko 22 km), Doborovci - Džakule - Prijeko Brdo (oko 8 km). Oba putna pravca prolaze brdskim dijelovima teritorije, te su na njima mogući veći odroni zemlje kao i sniježni nanosi u zimskom periodu što može izazvati saobraćajne nesreće sa većim brojem povrijeđenih, jer iz ovih MZ - a svakodnevno putuje veliki broj učenika i radnika.

Saobraćajne nesreće su moguće i na magistralnom putu jer prolazi kroz naseljena mjesta: Stjepan Polje, Gračanica, Pribava, Lohinja, Donja Orahovica i Miričina, u kojima je veliki broj školskih i drugih objekata smješten uz sami put, a signalizacija na putu je nedovoljna. U posljednjih nekoliko godina na ovom putu je, na području općine smrtno stradalo 10-tak ljudi. Opasnost od nesreće se povećava u zimskim uslovima, kada je otežano čišćenje snijega i leda sa

puta (kod niskih temperatura), kao i veliki broj opasnih tereta koji se prevoze ovim putem. Izgradnjom trotoara za pješake u naseljima Stjepan Polje, Gračanica, Pribava, Donja Lohinja, Donja Orahovica i Miričina znatno je povećana sigurnost, naročito za djecu i starije osobe.

Nesreće od NUS-a i MES-a

Prema Elaboratu generalnog izviđanja od strane izviđača BH MAC - a izvršenog 2002. godine i ažuriranog 2011. godine ukupna sumnjiva površina od mina na području općine Gračanica iznosi 8.352.780 m² ili 3,94 % od ukupne površine općine. U poslijeratnom periodu od ovih sredstava smrtno je stradalo 10 lica, a teže i lakše ranjeno 15 lica.

Sumnjive površine su uglavnom locirane između bivših linija razdvajanja AR BiH i VRS: Trebavski (brdsko - planinski) dio od Lukavice na zapadu do Prijekog Brda na istoku uključujući kote Javor, Vis, Sijedi Krš, šumski kompleks Šamunice, područje Stražbe i Lendića prema Gračanici, Malešićima i Stjepan Polju.

Zaključno sa 2011. godinom na području općine Gračanica deminirana je površina od 923.894,23 m² u 36 pojedinačnih projekata, a najvrijedniji rezultat ovih aktivnosti je potpuno očišćena od mina desna obala rijeke Spreče od Miričine do Stjepan Polja čime je ovaj obalni pojas učinjen sigurnim za obradu i kretanje ljudi i mehanizacije.

Pored ove deminirane površine, realizovana su tri projekta trajnog obilježavanja čime su od rizika ulaska, znacima opasnosti od mina, obilježene šumske površine u dijelu od Lukavice do Prijekog Brda.

Radioaktivno i drugo zagađivanje vazduha, vode, zemljišta

Na području općine Gračanica nema ozbiljnih zagađivača vazduha, vode, zemljišta i namirnica, ali je zagađenost ipak dosta visoka jer veliki zagađivači koji se nalaze na području Lukavca i Tuzle permanentno i intezivno, direktno ili posredno vrše zagađivanje šireg područja, pa i područja općine Gračanica. Naročito se intezivno vrši zagađivanje vode rijeke Spreče, a preko nje i okolnog poljoprivrednog zemljišta i usjeva, što se odražava na život i zdravlje ljudi i životinja. Pored ovog zagađivanja namirnica i pitka voda se zagađuju i putem nestručne zaštite biljaka i životinja i prekomjerne upotrebe mineralnih đubriva i pesticida. Zagađivanje vazduha je naročito izraženo u gradu Gračanici, pogotovu u zimskim mjesecima, od produkata sagorijevanja ogrevnog materijala za zagrijavanje, što će se rješavati kroz projekat toplifikacije grada.

3.2. Izvod iz Procjene ugroženosti od požara

Zaštita od požara i vatrogastvo u Federaciji Bosne i Hercegovine potpuno je uređena Federalnim Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", broj. 64/09), kao i Zakonom o zaštiti od požara na području Tuzlanskog kantona. Prema odredbama ovih zakona Općina je obavezna donijeti Program razvoja zaštite od požara i vatrogastva na period od najmanje pet godina, u sklopu Programa razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća. Ovim programom daju se smjernice za razvoj zaštite od požara i vatrogastva na području općine Gračanica imajući u vidu sadašnje stanje organizovanosti ovog segmenta zaštite i spašavanja i materijalno - tehničku opremljenost općinske vatrogasne jedinice i privrednih društava.

Oba gore navedena zakona su zaštitu od požara i vatrogastvo postavili u jedinstven sistem zaštite i spašavanja kao djelatnost od posebnog javnog interesa od općine do Federacije.

Kao nosioci organizovanja, pripremanja i provođenja zaštite od požara i vatrogasne djelatnosti određeni su općina/grad, kantoni i Federacija i svi su dužni osigurati trajno i neometano obavljanje ovih aktivnosti. U skladu sa značajem i mjestom zaštite od požara i vatrogastva u društvu, Općina Gračanica je ovoj djelatnosti posvetila dužnu pažnju i preduzima sve aktivnosti da ovaj segment zaštite građana i njihove imovine podigne na što veći nivo.

3.2.1. Obaveze provođenja zaštite od požara

Da bi se zaštita od požara razvijala u pravcu koji će omogućiti brz i efikasan pristup požaru, sve strukture društva (javne ustanove i javna preduzeća, privredna društva i druge ustanove i institucije) moraju biti upoznate sa obavezama provođenja zaštite od požara, a što je regulisano Zakonom:

1. Zaštita od požara mora se organizovati i provoditi u svim stambenim i drugim zgradama i objektima i na svim prostorima koji se smatraju građevinama prema Federalnom zakonu, koji prema procjeni ugroženosti od požara mogu biti izloženi opasnostima od izbijanja požara.

2. Zaštitu od požara dužni su da organizuju i provode pravna i fizička lica, upravitelji u zgradama, u okviru utvrđene nadležnosti, kantonalni, općinski organi i druge institucije koji su vlasnici, odnosno korisnici građevina i prostora, definisanih u Federalnom zakonu, na način određen tim i Kantonalnim zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona, priznatim pravilima i standardima, planovima zaštite od požara, odlukama organa uprave i lokalne samouprave, te općim aktima pravnih lica.

3. Zaštitu od požara u šumama, na šumskom i poljoprivrednom zemljištu dužni su da organizuju i provode sva pravna i fizička lica koja su vlasnici ili korisnici istih, kao i organi uprave kantona i općine, koji su nadležni za šume, šumska zemljišta i poljoprivredno zemljište, u skladu sa propisima koji se odnose na šume, šumsko i poljoprivredno zemljište i Federalnim zakonom.

4. Zaštitu od požara dužni su da provode i građani, u svojim stanovima i stambenim zgradama (kućama) i drugim objektima i prostorima, koje koriste za svoje potrebe.

5. Vlasnik imovine, u smislu Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu TK je fizičko i pravno lice, državni organ ili druga institucija, sa zaštićenim najširim ovlaštenjima posjedovanja, korištenja i raspolaganja nekom stvari, dok je korisnik imovine fizičko i pravno lice, državni organ ili druga institucija, koja na osnovu ugovora koristi imovinu vlasnika, sa preuzetom obavezom po pitanju zaštite od požara.

6. Svaki pojedinac ima obavezu da vodi računa da svojim postupcima ne ugrožava živote ljudi i imovinu drugih vlasnika ili posjednika.

Pravna lica, državni organi i druge institucije, dužni su svojim općim aktom, a u skladu sa vrstom djelatnosti koju obavljaju i procesom rada, urediti pitanja koja se odnose na organizaciju i funkcionisanje zaštite od požara u svojim objektima i prostorima.

3.2.2. Procjena ugroženosti od požara područja općine

Imajući u vidu da je 65,6 km² teritorije općine prekriveno šumom i 132,7 km² raznim poljoprivrednim usjevima, da je centar grada zbog starosti i načina gradnje vrlo rizičan sa aspekta požarne osjetljivosti, da se u "Jadrini", "Fortuni", "Olimpu", "Štampariji", benzinskim pumpama, velikom broju drvoprerađivačkih preduzeća, prerađivača plastičnih masa i drugim preduzećima nalaze velike količine sirovina i gotovih proizvoda koji mogu biti uzročnik požara, zatim znatne zalihe uglja, maziva, plina, nafte i njenih derivata i drugih materijala, može se konstatovati da su pojedina područja općine veoma ugrožena od požara velikih razmjera. To se naročito odnosi na industrijsku zonu grada Gračanice, gdje je smješten i najveći broj potencijalnih izazivača požara i gradsko jezgro zbog velike gustine izgrađenosti

Za šumska područja i usjeve opasnost je najveća u vrijeme proljetnog i jesenjeg čišćenja poljoprivrednih površina i paljenja otpadnog materijala i za vrijeme ljetnih suša, a u požarno opterećenim proizvodno - poslovnim i stambenim objektima opasnost od izbijanja požara uvećava se u zimskom periodu, u sezoni grijanja za objekte koja nisu priključeni na Eko toplanu.

Prema tome, požarom su ugrožena velika materijalna dobra i velik broj ljudi koji bi se po osnovu rada ili stanovanja zatekli na požarom zahvaćenom području.

U skladu sa odredbama člana 16. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu u toku je izrada procjene ugroženosti od požara po propisanoj metodologiji koja će biti osnov za izradu općinskog plana zaštite od požara.

Procjena ugroženosti stambenih objekata

Opći razvoj tehnike i tehnologije, uvođenje novih procesa vezanih za primjenu zapaljivih i eksplozivnih materija, korištenje novih materijala za izgradnju objekata, novih vrsta goriva, koncentracija materijalnih dobara na maloj površini kao i niz drugih faktora, nezbježno sobom nosi i povećanu opasnost od izbijanja požara.

Pored povećane opasnosti od izbijanja požara, posebnu opasnost predstavlja mogućnost prenošenja požara sa jednog na drugi objekat i prerastanje pojedinačnih požara u velike i blokovske požare.

Povećanju opasnosti od prenošenja požara u urbanim sredinama doprinosi velika izgrađenost i visoka iskorištenost zemljišta.

Procenat izgrađenosti zemljišta predstavlja odnos između površine pod objektima i posmatrane površine – jedinice urbane strukture i u suštini određuje gustoću raspodjele objekata po jedinici urbane strukture.

Što se tiče gustoće raspodjele objekata koja se izražava preko procenta izgrađenosti zemljišta, sa gledišta zaštite od požara, ovaj parametar ne smije biti veći od 25%.

Imajući u vidu procenat izgrađenosti urbanih dijelova općine, sadržaj i koncentraciju djelatnosti, vrstu i raspored šumskih i poljoprivrednih kultura, povezanost pojedinih dijelova općine sa sjedištem Teritorijalne vatrogasne jedinice Gračanica, kao i neke druge specifičnosti, područje općine je podijeljeno na 29 požarnih sektora, od čega je 8 požarnih sektora u samom gradu, a ostali obuhvataju ruralne dijelove općine.

Organizovanost za zaštitu od požara na područje općine može se sagledati kroz nekoliko karakterističnih elemenata - objekata koji mogu biti ugroženi požarom:

Novi stambeni objekti sa posebnim naglaskom na visoke objekte:

Za poziciju razmatranja problematike zaštite od požara u novim stambenim objektima karakteristično je da su potrebe razvoja grada za stambeno zbrinjavanje što većeg broja stanovnika na što manjoj površini bili imperativ. Zastupljenost svih drugih disciplina (komfor, sigurnost i dr.) rezultat je kompromisa u ostatku raspoloživih sredstava u investicijskom programu. Praksa je pokazala da investitori sa svojim htijenjima i mogućnostima u velikom postotku nisu bili u mogućnosti pratiti i zadovoljiti sve potrebe stepena razvoja pojedinca ili porodice kao jedinke, odnosno rasta ličnog standarda. Na taj način su se uske prilazne ceste pretvorile u parkirališta, kultura življenja nije sazrela do nivoa koji je postavila moderna stanogradnja, tekuće održavanje objekata prepušteno je kućnim savjetima koji funkcionišu sa više ili manje uspjeha. Porodica kao jedinka ili stanar kao pojedinac nastojao je u isto vrijeme pratiti savremena tehnička dostignuća u oblasti stanovanja pa je uvođenjem u stambene jedinice niza novih predmeta i uređaja od raznih sintetičkih materijala došlo do nesklada između projektovanog, očekivanog, požarnog opterećanja (rizika) i stvarnog stanja.

Svaki visoki objekat za sebe predstavlja posebni problem sa stanovišta zaštite od požara, bilo da se radi o organizovanom poduzimanju preventivnih mjera ili za akciju gašenja i spašavanja ljudi i imovine.

Svi visoki objekti trebaju primijeniti mjere zaštite propisane Pravilnikom za zaštitu visokih objekata od požara.

Otvoreno je dakle pitanje opremanja visokih objekata s navedenim sredstvima, kao i pravovremeno periodično ispitivanje funkcionalnosti postojeće opreme.

Javni objekti:

Građevinama za javnu upotrebu se smatraju: škole, obdaništa, studentski i đачki domovi, starački domovi, bolnice, hoteli, moteli, pansioni, tržni centri, tržnice, pozorišta, kino, dvorane, sportske, koncertne i druge dvorane, stadioni, sale za konferencije, muzeji, aerodromi,

željezničke i autobuske stanice, objekti kulturno - historijskog naslijeđa i drugi objekti i druge građevine javne namjene. Osnovni značaj ovih objekata je da u njima povremeno ili stalno boravi veći broj osoba iz čega prozilazi da te osobe mogu, ali i ne moraju poznavati objekat u kome se nalaze kao i procese koji se u istom odvijaju. U praksi modernog načina življenja češće se susreće druga postavka, tj. da osobe koje borave u navedenim objektima nedovoljno ili ih uopće ne poznaju (robne kuće, hoteli, disco klubovi, sportski objekti i sl.). Pored toga, bitna odrednica je saznanje da li su osobe koje borave u objektu sposobne za samostalno odlučivanje, odnosno da li su sposobne samostalno poduzeti određene radnje u slučaju izbijanja požara.

Sagledavanje problematike zaštite od požara javnih objekata na području općine Gračanica ima za cilj dobivanje objektivne slike da li su ti javni objekti podobni za siguran boravak osoba u istim, odnosno da li isti mogu objekat u kojem se nalaze napustiti na siguran način.

Razmatranje prve postavke obuhvaća utvrđivanje činjeničkog stanja da li su i u kojoj mjeri vlasnici, korisnici ili zajednički upravitelji građevina sprovedli obavezne opće mjere zaštite od požara koje podrazumijevaju plansko - organizacijske, arhitektonske - građevinske i tehničko-tehnološke mjere koje smanjuju rizik od požara i povećavaju požarnu sigurnost, te obezbijediti da svi građevinski proizvodi ugrađeni u građevinu (primijenjeni materijali i instalacije i oprema) moraju biti ispitani u akreditiranim laboratorijama i posjedovati certifikat o usklađenosti potvrđen od strane ovlaštenog tijela. Za sve građevine namijenjene za javnu upotrebu, obavezno je izraditi procjenu ugroženosti od požara i plan zaštite od požara kao dio cjelokupne plansko - organizacijske regulative, te odrediti stručnu osobu ili ovlašteno pravno lice, koje će se starati o organizaciji i provođenju mjera zaštite od požara.

Pored tog sklopa tehničkih mjera i zahvata, razrada druge postavke obuhvaća splet organizacijskih mjera, počev od ustrojavanja stručnih službi iz domena zaštite od požara u objektima pa do temeljnog zahtjeva da svaka zaposlena osoba prođe obuku iz tog područja, čime bi se osigurao određeni minimum da će zaposleno osoblje u slučaju izbijanja neželjenog događaja (eventualnog požara) znati kako pristupiti gašenju istog, uz istovremeno zbrinjavanje osoba koje borave u objektu.

Na području općine Gračanica u funkciji su svi oblici javnih objekata, a sagledavanjem istih u smislu danih parametara mogu se grupisati pojedini karakteristični momenti:

- tokom eksploatacije objekata došlo je do potpune ili djelomične promjene prostora što je uslovljavalo instaliranje niza novih potrošača;
- djelomičnom ili potpunom promjenom namjene u odnosu na projektovano stanje drastično je povećan broj osoba koje borave u objektima;
- radi nedostatka sredstava u objekte starijeg datuma izgradnje nisu ugrađeni sistemi sigurnosne rasvjete, vatrodojave i dr.
- nedostatak sredstava temeljni je problem kod održavanja ugrađenih sistema zaštite u funkcionalnom stanju.

Stanje provedenih mjera zaštite od požara na šumskim i poljoprivrednim površinama

Na području TK formirano je JP „ Šume“ TK D.D.Kladanj koje gazduje šumama na području TK (ukupna površina pod šumama je 75.435 ha, od čega je 12.823 ha minirano, a 59.831 ha površina pristupna za gospodarenje.

Planom zaštite šuma od požara JP“ Šume TK“ DD Kladanj, broj:5623/11 od 14.06.2011.godine regulisana je zaštita šuma, šumskih zemljišta i objekata od požara za područje kojim gazduje JP“ Šume Tuzlanskog kantona“ DD Kladanj, a naročito: procjena ugroženosti od požara, organizacija zaštite od požara, preventivne i druge mjere koje će se preduzimati na zaštiti šuma, kao što su osmatranje i dojava požara, tehnička oprema i punktovi za gašenje požara, putevi unutar šumskih gazdinstava, izvorišta vode i kaptaže, angažovanje vatrogasnih jedinica, angažovanje interventnih jedinica, sadejstvo na terenu, operativno - tehnički plan gašenja požara, otkrivanje i dojava požara.

Odjeli naročito ugroženi od požara na području općine Gračanica su: Odjeli: 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 20, 21 i 22, Lokacija: Sijedi- Krš- Vis (odjeli pod kulturama četinara: bijelog bora, jele i smrče) koji su rizični za šumski požar ukupne površine od 147 ha.

Od ugroženih izletišta izdvojiti ćemo: Vis-Gračanica- odjeli: 6,7 i 8 (pod kulturama četinara), lovačka kuća na Visu i lovačka kuća u odjelu 23 lokacija: Pijesak

Minirani odjeli: 6,7,8,9,10,11,12,13 i 14- lokacija Javor-Vis-Sijedi –Krš, Gospodarska jedinica „Šemunica“, površine 508 ha.

Šumske površine na području općine Gračanica su manji šumski kompleksi koji su ispresjecani saobraćajnicama, te ne postoji potreba za izgradnju novih saobraćajnica niti šumskih prosjeka u svrhu zaštite šuma od požara.

Pružni pojas u skladu sa opće poznatim pravilom tehničke prakse, a u širini od po 8,00 metara od ose krajnjih kolosjeka na otvorenoj pruži, odnosno širine od 6,00 metara na prugama koje prolaze kroz naselja potrebno je održavati u cilju onemogućavanja nastanka požara kako slijedi:

1. čistiti i uništavati korov,
2. kositi travu i uništavati je prije sušenja,
3. uklanjati šibljice, suho granje, travu i ostale gorive materije izvan pojasa,
4. organizovati nadzor i obilazak pruge, posebno na najugroženijim pojasevima i strminama.

Uzroci nastajanja požara na već evidentiranim požarima tokom zadnjih 10 godina

Iz prikazanog broja požara nastalih u prethodnom 10 godišnjem periodu vidljivo je da je većina požara nastala na stambenim objektima uzrokovana nehatom, nepažnjom ili građevinskim nedostacima od čega se ističu požari na dimovodnim kanalima koji prerastaju u požare međuspratnih ili krovnih konstrukcija sa velikom materijalnom štetom. Stoga je neophodno kontinuiranim radom, kako inspekcijom tako i uz saglasnost, dozvole za promjenu namjene i dogradnje postojećih objekata smanjiti mogućnost nastanka i širenja ovakvih požara građevinsko preventivnim mjerama. Nepridržavanje važeće regulative i pravila tehničke struke uzrokovalo je požare na privrednim objektima, iako mali po broju nose najveći dio materijalnih šteta. Požari otvorenog prostora na području općine Gračanica posljedica su nehata i nepažnje te nisu prouzrokovali veće materijalne štete, ali su bitno uticali na zelene površine i njihovo održavanje.

Kako je za kvalitetno operativno - represivno djelovanje na nastalom požaru uz primjerene preventivne mjere zaštite nužno osigurati brzu dojavu, a do dojave i intervenciju korisnika ili zatečenih građana nužno je:

1. osposobiti građanstvo za provedbu preventivnih mjera zaštite, gašenje požara i spašavanja ljudi i imovine ugrožene požarom,
2. vatrogasnu jedinicu utvrđenu planom zaštite od požara popuniti, opremiti i osposobiti za djelovanje.

Navedeni pregled obuhvata i ostale vatrogasne intervencije tehničke prirode, od kojih se ističu intervencije na spašavanju osoba u saobraćajnim nezgodama, s visina i iz objekata, raščišćavanju saobraćajnica i sl., koje predstavljaju 9 % svih intervencija. Budući da je ova procjena isključivo rađena za zaštitu od požara smatramo da će potrebe za studijama koje obrađuju i ostale segmente vatrogasne djelatnosti biti obrađene u drugim oblastima.

Analizom broja i vrste požara u zadnjih deset godina moguće je doći do nekoliko zaključaka:

a) Najveći broj požara izbio je u stambenim objektima i to pretežno u dimnjacima i dimovodnim kanalima, ukupno 184 požara, što čini 20 % ukupnog broja svih požara. Komparacija tih podataka sa iznesenim saznanjima i tvrdnjama o problematici zaštite od požara u stambenoj djelatnosti pokazuje da obrađeni problemi predstavljaju težište djelovanja svih struktura ukoliko se želi direktno uticati na broj događaja, a time i na smanjenje materijalnih šteta.

Požari u stambenoj djelatnosti predstavljaju posebno važnu kategoriju jer osim što sudjeluju s velikim postotkom u ukupnom broju požara, zauzimaju značajno mjesto u analizi tih događaja po posljedicama. Materijalna šteta izazvana požarom u stanu u pravilu je velika, a posebnu kategoriju predstavlja negativan odraz djelovanja požara na kvalitetu življenja stradalnika (psihičke traume, osiromašenje i dr.).

b) Znatno broj požara (21 %), predstavljaju požari koji su izbili na otvorenom prostoru. Takvi požari na području općine Gračanica predstavljaju specifičnu kategoriju, jer je mali postotak događaja koji je rezultirao velikom materijalnom štetom, ali su nesagledive posljedice ako se taj problem razmatra s aspekta zaštite čovjekove okoline. Pored toga za tu kategoriju požara karakteristično je da se, ako nisu uočeni i dojavljeni u samom začetku, relativno brzo šire čime se imperativno nameće potreba angažovanja većeg broja vatrogasaca na duže vrijeme, a što opterećuje operativnu spremnost vatrogasnih jedinica na široj regiji.

c) Relativno visok broj događaja u saobraćaju krije u sebi požare koji su izbili kao posljedica saobraćajne nezgode, ali se ne može zanemariti postotak koji se odnosi na požare koji su na saobraćajnim sredstvima izbili u toku vožnje ili kada je to sredstvo mirovalo. Najčešći uzroci tih požara jesu neredovno, nekvaliteno ili neodgovarajuće održavanje saobraćajnog sredstva u ispravno i funkcionalnom stanju.

d) Požari u privredi (3 %) iako mali broj, neizostavno uzrokuju najveće materijalne štete, bilo da se radi o direktnim ili indirektnim štetama. Nerijetko u tim požarima dolazi do stradanja zaposlenih osoba ili učesnika akcije gašenja.

Prijedlog tehničkih i organizacijskih mjera koje je potrebno provesti kako bi se opasnost od nastajanja požara smanjila na najmanji mogući nivo

Stepen zaštite od požara na području općine Gračanica potrebno je kontinuirano razmatrati jer je to „živa materija“ koja se mora razvijati uporedo sa razvojem privrednih i drugih potencijala.

1. Problematiku zaštite od požara dijela centra grada i objekata sagrađenih do 1965. godine rješavati na način da se u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom i zakonskim propisima po zahtjevima vlasnika izdaju dozvole za adaptaciju postojećih objekata ili izgradnja novih sa ciljem postizanja sigurnosti građevine u cjelini u svakom dijelu.

2. U stambenim objektima višim od 22 metra, u kojima je postavljena hidrantska mreža neophodno je poduzeti mjere na otklanjanju nedostataka i stavljanje iste u ispravno stanje kako bi se ista mogla koristiti za gašenje požara. Obzirom da hidrantska mreža spada u zajedničke dijelove zgrada potrebno je pojačati aktivnosti na informisanju vlasnika, odnosno suvlasnika i upravitelja zgrada o požarnim opasnostima i neophodnosti redovnih pregleda i otklanjanja nedostataka na hidrantskoj mreži.

3. Pristupe objektima riješiti tako da se osiguraju stalno prohodni pristupni putevi za interventna vozila. Pristup požarom ugroženim objektima osigurati na način da se onemogući parkiranje većeg broja vozila od broja utvrđenih parkirnih mjesta. Prepreke u pješačkim zonama moraju biti tako izvedene da se u slučaju potrebe tokom intervencije mogu brzo ukloniti podizanjem ili spuštanjem.

4. Režim ponašanja u stambenim objektima sa ciljem poduzimanja preventivnih i represivnih mjera zaštite od požara regulisati posebnim aktima (odlukom o zaštiti od požara, odlukom o kućnom redu i drugim aktima). Pored toga elemente zaštite od požara ugraditi i u druge planove i odluke Općinskog vijeća Gračanica.

5. Ponovo se naglašava problematika postojećih nenaseljenih tavanskih prostora kao i potreba čišćenja istih u cilju smanjenja požarnog opterećenja objekata, te se predlaže da se provede preventivni kontrolni obilazak tih prostora kao i drugih zajedničkih dijelova objekata.

Šume i otvoreni prostori

6. Radi sprečavanja učestalih požara otvorenog prostora uz željezničku prugu potrebno je pružni pojas tretirati najmanje jednom godišnje (najkasnije do petog mjeseca tekuće godine) hemijskim sredstvima za uništavanje korova, a ostatak gorivog materijala uništiti spaljivanjem.

U šumskim površinama II stepena ugroženosti potrebno je redovno provoditi preventivno uzgojne radove:

- njega rastinja,
- pravodobna proreda rastinja,
- kresanje i uklanjanje suhog granja,
- održavanje protivpožarnih prosjeka i puteva,
- održavanje protivpožarnih prosjeka sa elementima šumske ceste,
- čišćenje i održavanje rubnih pojaseva uz javne saobraćajnice i željezničke pruge,
- čišćenje i uspostava sigurnosnih visina i udaljenosti na trasama elektroenergetskih vodova.

U dane velike i vrlo velike opasnosti od nastanka i širenja šumskih požara potrebno je uvesti osmatračko - dojavnu službu.

Privredni objekti

7. Kod izrade procjena ugroženosti objekata od požara koji se nalaze ili se planiraju graditi na području općine Gračanica potrebno je pored važećih Zakonskih propisa o prostornom uređenju i građenju primijeniti i član 29. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu „Službene novine FBiH“, broj:64/09, kao i važeća podzakonska akta iz oblasti zaštite od požara.

8. U Teritorijalnu vatrogasnu jedinicu općine Gračanica dostaviti Planove zaštite od požara i Procjene ugroženosti za objekte PU1 i PU2 kategorije ugroženosti od požara zbog upoznavanja sa požarnim opasnostima i mjerama zaštite.

Sistem automatske dojave požara

9. Obzirom da kvalitet vatrogasne intervencije direktno zavisi o vremenu dolaska na mjesto intervencije i početak gašenja i spašavanja, a pojedini objekti zahtijevaju ugradnju sistema automatske vatrodojave (javni objekti, skladišta, banke i sl.), predlaže se neposredno povezivanje korisnika vatrodojave i Teritorijalne vatrogasne jedinice općine Gračanica, budući će se na taj način kvalitetnije zaštititi životi i imovina.

Vatrogasne jedinice

10. Kontinuirano pratiti stanje tehničke opremljenosti, a prvenstveno starosti i ispravnosti vatrogasnih vozila te obnavljati vozila i opremu koja više nema funkcionalnu upotrebljivost ili je zastarjela i nesigurna za upotrebu. Također treba poduzeti aktivnosti na kvalitetnoj obuci vatrogasaca.

11. Broj operativnih pripadnika - vatrogasaca TVJ općine Gračanica utvrđuje se Planom zaštite od požara.

12. Raditi na formiranju dobrovoljnih vatrogasnih društava, čiji je zadatak gašenje požara na otvorenom prostoru, ispomoć TVJ općine Gračanica kod gašenja požara velikih građevinskih objekata, provođenje preventivnih mjera, popularizacija vatrogastva, oposobljavanje omladine i druge aktivnosti u skladu sa zakonom.

13. Tehnički onemogućiti parkiranje vozila ispred ulaza i izlaza iz javnih objekata, visokih stambenih objekata. Podzemne hidrante potrebno je označiti u skladu sa Pravilnikom o tehničkim normativima za spoljnu i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara, kako bi vozači mogli uočiti mjesta gdje se oni nalaze.

Snabdjevanje vodom za gašenje

Prilikom izgradnje nove vodovodne mreže i rekonstrukcije stare, obavezno planirati i izgradnju hidrantske mreže.

Na uskim cestama gdje je onemogućen pristup vatrogasnim vozilima potrebno je na krajnjem mjestu pristupa vatrogasnog vozila postaviti nadzemni hidrant kako bi se mogla vodom snabdjevati vatrogasna vozila.

Postojeće stanje vozila i opreme TVJ Gračanica:

Teritorijalna vatrogasna jedinica u svom sastavu ima 7 vatrogasnih vozila sa cisternama za vodu manjeg kapaciteta i jedno za prevoz ljudi i opreme (kombi VW).)

Vozilo - **kamion TAM 5500**, spada u grupu navalnih vozila u protivpožarnim intervencijama, proizvedeno 1967. godine. Na sebi ima cisternu za vodu zapremine 2200 l i prateću opremu (ljestve rastegače 13,5 m trodijelne, ljestve prislanjače trodijelne, ljestve sklopive i izolacioni aparati). Pored rezervoara za vodu na vozilu je smješten i rezervoar za pjenilo i pumpa, koji su u vrlo lošem stanju (rezervoar pjenila protruho od korozije). Vozilo je vidnih oštećenja sa vanjske strane, motor je nepouzdan, sa čestim kvarovima i nepouzdanim kočionim sistemom, što može biti uzrok velikih problema pri intervencijama.

Vozilo - **kamion FAP 13/14**, pripada grupi pratećih vatrogasnih vozila, ali se u nedostatku navalnih vozila u ovoj jedinici koristi kao prvo navalno vozilo.

Vozilo je proizvedeno 1984. godine, na sebi nosi cisternu od 8000 l i 400 l pjenila. Do sada je 3 puta remontovan, posljednji put 2002. godine. Male je snage u odnosu na opterećenje koje nosi tako da često dolazi do "crkavanja" motora, a kočioni sistem u cjelini je nepouzdan (radna i parkirna kočnica). Spremnik za pjenilo je oštećen(korozijom). Cisterna za vodu je takođe u lošem stanju (oštećena korozijom), tako da su česte intervencije na njoj u cilju zatvaranja oštećenja (varenje).

Vozilo - **kamion CARMICHAEL** je donacija iz Engleske, proizvedeno je 1976. godine, ima 5 mjesta za vatrogasce i opremljeno je sa cisternom za vodu zapremine 1800 l. Od ostale opreme ima ljestve rastegače trodijelne (mehaničke - ručno aktiviranje) i 4 izolaciona aparata. Vozilo je nepouzđano zbog pneumatskog sistema za kočenje, a korištenje otežava činjenica i da je nisko, sa automatskim mjenjačem, male prohodnosti i ograničenih manevarskih sposobnosti pri korištenju u uskim ulicama i putevima, te u šumskim područjima. Isključivo se može upotrijebiti na tvrdom putu i u industrijskim intervencijama.

Vozilo - **kombi VW** se koristi za prevoz ljudi i opreme na intervencijama, te kao komandno i servisno vozilo. Na vozilu su vidna spoljašnja oštećenja. Ima prostor za smještaj 8 ljudi i opreme.

Vozila - **kamioni Berliet 1800 l i 3000 l** su donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizvedena 1978. i 1979. godine, takođe su nedovoljna u pogledu veličine spremnika za vodu, a imaju i specifičnosti koje otežavaju njihovu upotrebu na intervencijama na šumskim požarima, kao i u uskim gradskim ulicama.

Vozilo - kamion **Mercedes** za šumske požare je donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizveden 1974. godine,

Vozilo - kamion **Unic** je donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizveden 1986. godine.

Vozilo - kamion **Berliet** je donacija francuskog grada Fleury Les Aubres, proizveden 1978. godine.

Zbog tehničkih karakteristika vozila u TVJ i urbanističkih rješenja naselja i ulica (uske ulice u naseljima u nagibu terena), kao i svakodnevna zakrčenost ulica u gradu, veoma je težak a ponekad i nemoguć pristup objektima na takvim lokacijama (Stubo, Mejdanić, Lipa, Čiriš i sl.).

Zbog svega gore iznesenog razvoj zaštite od požara i vatrogastva na području općine Gračanica u narednom periodu mora ići u smjeru znavljanja vatrogasne opreme, povećanju broja uposlenih u TVJ Gračanica, formiranju dobrovoljnog vatrogasnog društva, efikasnijoj kontroli ispunjavanja zakonskih obaveza.

Vizija razvoja zaštite od požara i vatrogastva na području općine do 2016. godine

Polazeći od procjene ugroženosti teritorije općine od požara (dato u tački 3.2.2. Programa razvoja zaštite i spašavanja), koja je uzela u obzir požarno opterećenje šuma i šumskog zemljišta, poljoprivrednog zemljišta i raznovrsnost industrijskih, zanatskih, trgovinskih i stambenih objekata, veliki broj benzinskih pumpi sa velikim količinama uskladištenih raznih vrsta naftnih derivata, ulja i maziva, nameće se potreba da se ovaj problem sagleda u svojoj veličini i

ozbiljnosti i kroz postavljene ciljeve u planskom periodu pokuša dovesti na nivo koji će svim građanima, privrednim i drugim društvima i njihovoj imovini osigurati adekvatnu zaštitu vlastitim snagama i snagama koje organizuje Općina kao nosilac lokalne vlasti. Ti ciljevi moraju odražavati realitet vremena u kojem se nalazi i država i lokalna zajednica (ukupna ekonomska situacija), kao i ljudski potencijal koji stoji na raspolaganju za ostvarivanje tih ciljeva.

U cilju omasovljenja i popularisanja zaštite od požara i vatrogastva na području općine potrebno je što prije osnovati dobrovoljno vatrogasno društvo, koje će biti oslonac sadašnjoj vatrogasnoj jedinici - TVJ Gračanica i biti dodatna snaga kod protivpožarnih intervencija većih razmjera. Takođe, uspostava manifestacije "Mjesec zaštite od požara na području općine" koje će kroz dobro osmišljene sadržaje, teoretskog i praktičnog sadržaja iz oblasti zaštite od požara i rada TVJ i DVD podići značaj ove djelatnosti kod građana i subjekata koji će koristiti usluge ovih organizovanih snaga za zaštitu od požara. Naravno, za sve ove projekte potrebno je iznaći siguran način finansiranja, što sigurno ne može ići samo iz općinskog budžeta, što upućuje na potrebu većeg angažovanja i izdvajanja sredstava viših struktura vlasti, pošto je ova oblast postavljena na nivo "od posebnog interesa".

Imajući u vidu sve gore navedeno zaštita od požara i vatrogastvo na području općine Gračanica će se u ovom planskom periodu realizovati kroz postavljene ciljeve:

Cilj 1.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Normativno- pravno regulisanje zaštite od požara i vatrogastva na području općine Gračanica	1. Program razvoja zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća općine Gračanica za period 2012.-2016. godina	Općinsko vijeće	Februar 2012.g.
	2. Odluka o organizovanju zaštite od požara i vatrogastva na području općine	Općinski načelnik	Mart-april 2012. g.
	3. Plan zaštite od požara Općine	Općinski načelnik – Općinsko vijeće	Tokom 2012.g.
	4. Planovi zaštite od požara pravnih lica i drugih institucija	Pravna lica i institucije	Do 2012.
	5. Osnivanje dobrovoljnog vatrogasnog društva	Udruženja građana- Općina	Oktobar 2012. g.
	8. Izrada Statuta dobrovoljnog vatrogasnog društva	Udruženje građana- Općina	Januar 2013.
	9. Obilježavanje manifestacije "Mjesec zaštite od požara na području općine"	Općinski načelnik	Svake godine
	10. Donošenje pravilnika o korištenju i održavanju ložišta, dimnjaka i vatre na otvorenom na području općine	Općinsko vijeće Općinski načelnik	Mart 2013.

Cilj 2.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Materijalno-tehničko i kadrovsko opremanje profesionalne vatrogasne jedinice-TVJ Gračanica	1. Nabavka nove auto cisterne kapaciteta 10.000 l-12.000 l sa odgovarajućom nadogradnjom	Općinski načelnik	Mart 2014.g.
	2. Instalisanje centralnog sistema za zrak	Općinski načelnik	Maj 2012 g..
	3.Dogradnja garaža postojećeg Vatrogasnog doma	Općinski načelnik	Septembar 2013.-2014 g.
	4. Nabavka vozila za tehničke intervencije	Općinski načelnik	Decembar 2012.g.
	5. Nabavka hidraulične platforme i hidrauličnih vatrogasnih ljestava	Općinski načelnik	2013. g..
	6. Povećanje broja izvršilaca u TVJ prema Planu zaštite od požara	Općinski načelnik	2012.- 2016.g.
	7. Nabavka vozila za vršenje usluga servisiranja p/p aparata tipa Cady	Općinski načelnik	2014.g.
	8. Nabavka kompleta opreme za spašavanje za Službu zaštite od požara	Općinski načelnik	2014.g.
	9. Modernizacija servisa za servisiranje p/p aparata	Općinski načelnik	2015.g.
	10. Opremanje dobrovoljnog vatrogasnog društva	Općinski načelnik	2015.g.
	11.Uspostavljanje informacionog sistema za zaštitu od požara i vatrogastvo u sklopu općinskog operativnog centra civilne zaštite	Općinski načelnik	2015.g.

Cilj 3.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Obučavanje i usavršavanje pripadnika Odjeljenja za zaštitu od požara i vatrogastvo-TVGračanica i građana	1. Edukacija i polaganje ispita za sticanje zvanja "rukovodilac akcije gašenja požara"	Uposlenici koji ispunjavaju uslove	2012.- 2016.g.
	2. Specijalističke obuke za gašenje požara u različitim uslovima i sredinama	Svi uposleni	2012.i 2014.g.
	3. Posjeta sajmovima opreme za zaštitu od požara	Uposleni	2012.-2016.g.
	4. Organizacija i učešće u vježbama iz oblasti zaštite od požara na području općine i TK	Svi uposleni	2012.- 2016.g.
	5. Posjete i saradnja sa drugim vatrogasnim jedinicama i dobrovoljnim vatrogasnim društvima na području TK i FBiH	Svi uposleni	2012.-2016.g.
	6. Samostalna pojedinačna edukacija uz pomoć literature iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva	Svi uposleni	Stalno
	7. Planiranje i provođenje aktivnosti u sklopu manifestacije "Mjesec zaštite od požara"	Svi uposleni	2012.-2016.g.
	8. Obuka službenika i namještenika Općine iz oblasti zaštite od požara	Svi uposleni	2012.-2016.g.
	9. Obuka stanovništva za zaštitu i spašavanje od požara	Služba za cz	2012.-2016.g.

U skladu sa članom 29. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine FBiH“, broj: 64/09), regulisana je obaveza razvrstavanja građevina u kategorije ugroženosti od požara, kao i obaveza izrade podzakonskih propisa o kriterijima i uslovima za razvrstavnje građevina u kategorije ugroženosti od požara.

Vlasnici, korisnici i upravitelji građevina iz kategorije požarnih ugroženosti PU 1 i PU 2 dužni su preduzeti i starati se o svim propisanim preventivnim mjerama zaštite od požara i eksplozija regulisane članovima 9., 10. i 11. Pravilnika o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Službene novine FBiH“, broj: 79/11), koje će planirati u svojim Procjenama ugroženosti od požara i Planovima zaštite od požara privrednih i drugih subjekata.

Kopija procjena i planova ili sažetak istih obavezno se dostavljaju Teritorijalnoj vatrogasnoj jedinici općine Gračanica.

Zaključak iz procjene ugroženosti

Metodologijom za izradu procjene ugroženosti od požara („Službene novine FBiH“, broj: 8/11), određeni su parametri čija stručna obrada predstavlja temelj za daljnje određivanje mjera kojima se opasnost za nastanak požara u određenoj sredini svela na najmanju moguću mjeru, a uz optimalno ulaganje kako finansijskih sredstava tako i ljudskog potencijala.

Pred radnu grupu je postavljen zadatak da prikupi kvalitetne, upotrebljive podatke iz svih sfera života općine Gračanica respektirajući propisani okvir, obavi stručnu analizu prikupljenih podataka, te da kod donošenja zaključaka vodi računa o specifičnostima koje su nastale tokom razvoja Općine.

Pored toga nužno je bilo uzeti u obzir i specifične momente koje utvrđuje geopoložaj, mikroklimu i elemente plana razvoja Općine kao urbane sredine.

Pri svemu tome respektiran je moment primjene modernih saznanja iz područja zaštite od požara kako se ne bi ponovile greške iz prošlosti gdje su tada moderne tehnologije bile štice na neprimjeren način.

Mora se posebno istaći da je na osnovu analize prikupljenih podataka radna grupa došla do zaključka da se trenutno stanje zaštite od požara na području općine Gračanica može ocjeniti zadovoljavajuće, no i dalje je potrebno poduzimati predložene mjere, kako u preventivnom djelovanju, tako i kadrovskom i tehničkom popunjavanju u cilju represivne zaštite.

Stručna obrada temeljena na prikazu postojećeg stanja utvrdila je da u pojedinim segmentima grada postoji povećana opasnost od požara, koji je moguće bitno umanjiti preventivnim mjerama, posebno navedenih u prijedlogu mjera kojima bi se rizik nastanka požara sveo na minimum, odnosno ograničilo širenje nastalog požara i omogućila pravodobna i kvalitetna vatrogasna intervencija.

Radna grupa smatra da su prikazani pokazatelji i predložena rješenja za smanjenje opasnosti od nastanka i širenja požara iz ove procjene primjereni sadašnjem stanju razvoja općine Gračanica pa ona predstavlja solidnu osnovu za izradu kvalitetnog Plana zaštite od požara za područje općine Gračanica.

Pravne osobe koje budu razvrstane u PU 1 i PU2 kategoriju ugroženosti od požara dužne su donijeti svoje procjene ugroženosti i dostaviti ih Službi civilne zaštite, a njihovi planovi zaštite od požara činit će sastavni dio Plana zaštite od požara općine Gračanica.

U cilju kvalitetnog praćenja neophodno je permanentno praćenje stanja ugroženosti i stepena zaštite od požara, te prenošenje informacija svih subjekata čije djelovanje utiče na opasnost. Na taj će se način kontinuirano revidirati procjena i prilagođavati plan zaštite od požara u skladu sa razvojem općine Gračanica.

4. Podaci o stanju organiziranosti civilne zaštite i dostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća

Služba za civilnu zaštitu Općine Gračanica organizovana je u skladu sa Odlukom Općinskog vijeća o osnivanju službi za upravu Općine Gračanica, broj: 01-05-403/05 od

01.02.2005. godine, koja je usklađena sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine Federacije BiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji službi za upravu Općine Gračanica, broj:02-05-4874/04 od 30.12.2004.godine (Odluka Općinskog vijeća Gračanica o davanju saglasnosti na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji službi za upravu Općine Gračanica, broj: 01-05-414/05 od 01.02. 2005.godine) utvrđena je unutrašnja organizacija Službe za civilnu zaštitu (18 zaposlenih) u okviru koje su formirana slijedeća odjeljenja:

- Odjeljenje za civilnu zaštitu (6 zaposlenih) i
- Odjeljenje za protivpožarnu zaštitu - TVJ (12 zaposlenih)

U skladu sa Procjenom ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća za područje općine Gračanica, Odlukom o organizovanju i funkcionisanju zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i Planom zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća na području općine Gračanica planirane su slijedeće strukture civilne zaštite:

- Općinski štab civilne zaštite
- Odjeljenje za uništavanje NUS-a,
- Odjeljenje za PMP,
- Odjeljenje za RHB zaštitu,
- Odjeljenje za zaštitu i spašavanje životinja i namirnica životinjskog porijekla,
- Vod za zaštitu od požara i
- Vod za zaštitu i spašavanje iz ruševina.
- Službe zaštite i spašavanja u TVJ Gračanica, JZU Dom zdravlja, JP Veterinarska stanica i JP Komus.
- U MZ - ama organizovan je 21 štab civilne zaštite, 208 povjerenika, 18 vodova CZ opće namjene i 9 samostalnih odjeljenja civilne zaštite opće namjene.
- U preduzećima organizovana su 3 štaba, 20 povjerenika, 2 voda CZ opće namjene i 1 samostalno odjeljenje specijalizovane namjene za zaštitu od požara.

Odlukom Općinskog vijeća Gračanica osnovan je Općinski štab civilne zaštite Gračanica, kao stručno - operativni organ koji funkcioniše u miru samo onda kada nadležni organ proglasi stanje prirodne i druge nesreće, odnosno kada treba preventivno djelovati prije nastanka prirodne i druge nesreće, kao i za vrijeme obuke, vježbi civilne zaštite i razmatranja materijala od interesa za Štab.

U skladu sa Odlukom Općinski štab civilne zaštite je popunjen sa 13 članova.

Materijalna opremljenost struktura civilne zaštite je veoma loša. Oprema i uređaji koje posjeduje Služba za CZ su zastarjeli, a uskladišteni su u skućenim i neuslovnim prostorijama, što otežava njihovu primjenu.

4.1.Podaci o stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća

Mjere zaštite i spašavanja, a naročito preventivne mjere zaštite od svake navedene opasnosti (zemljotresi, klizišta, poplave, veliki sniježni nanosi, grad, suša, epidemije i epizootije, veliki požari) organizuju se i sprovode, ali ne u potpunosti. To je uslovljeno nizom objektivnih i subjektivnih okolnosti.

Snage i sredstva kojim raspolažu pravna lica iz područja: zdravstva, veterinarstva, stambenih i komunalnih poslova, vodoprivrede, poljoprivrede, šumarstva, građevinarstva, transporta, vatrogastva, ugostiteljstva i drugih područja u kojima se obavljaju djelatnosti od značaja za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, su dostigle solidan nivo tehničke opremljenosti i mogu odgovoriti mnogim zahtjevima u pružanju pomoću ljudima i njihovim materijalnim dobrima, ali i dalje treba ulagati napor da se prate unapređenja u pojedinim granama tehnike kako bi se spremnost ovih pravnih lica održavala i unapređivala.

Drumski saobraćaj, koji je posebno frekventan kroz područje općine, kojim se prevoze značajne količine opasnih, toksičnih, zapaljivih i eksplozivnih sredstava, ali i koncentracija

velikog broja benzinskih pumpi na malom prostoru sa velikim rezervama naftnih derivata, opominje na mogućnost nastanka i širenja i drugih nesreća koje proizilaze iz eventualnih akcidentnih situacija te havarija na pomenutim sredstvima i energentima.

Nepravovremeno i neadekvatno preduzimanje odgovarajućih Zakonom propisanih preventivnih mjera zaštite i spašavanja, pravnih i fizičkih lica i građana uveliko usložnjava mogućnost suprotstavljanja nadolazećoj ili ispoljenoj prirodnoj i drugoj pojavi koja ugrožava živote i zdravlje ljudi i čini veće materijalne štete. Ovakvo stanje se najviše odrazilo kroz višegodišnje nepreduzimanje mjera zaštite od poplave te je općina 2001., 2005. i 2010. godine bila pogođena velikim poplavama koje su nanijele ogromne materijalne štete.

U okviru provođenja preventivnih mjera zaštite i spašavanja od zemljotresa obavezna je i primjena građevinsko tehničkih mjera prilikom izgradnje svih objekata na području općine, kako u društvenom, tako u privatnom vlasništvu.

Preventivne mjere zaštite od požara sprovode se redovno, pa zahvaljujući tome na području općine nisu ni zabilježeni velikii požari koji bi poprimili karakteristike prirodne nesreće. Indikativno je veliko požarno opterećenje kod pravnih subjekata koji u tehnološkom procesu koriste zapaljive, eksplozivne i druge opasne materije što je naročito izraženo u industrijskoj zoni, a to ne prati odgovarajuća opremljenost za zaštitu od požara i eksplozija.

Poseban akcenat treba posvetiti opremanju TVJ Gračanica radi brzog i efikasnog djelovanja u svim akcidentnim situacijama i na društvenoj i na privatnoj svojini.

U zimskom periodu, za vrijeme sniježnih padavina, magistralni i regionalni putevi se redovno održavaju. Lokalni putevi kao i gradske ulice se čiste u organizaciji općine i mjesnih zajednica kroz angažovanje mehanizacije od JP "Komus" i građana uz obezbjeđenje određenih količina rezervi soli, goriva i abrazivnog materijala.

Blagovremene pripreme za zimsko održavanje puteva se redovno sprovode pa na ovim putevima ne dolazi do većih zastoja u saobraćaju. Većina vlasnika privatnih i društvenih objekata u gradu neredovno čiste snijeg ispred svojih objekata što otežava saobraćaj i ugrožava pješake. Iskustva pokazuju da ovakva postojeća organizacija nije dovoljna u slučaju naglih većih sniježnih padavina kada će se angažovati dodatne snage i sredstva.

Jedini način zaštite od "grada" je planiranje i postavljanje sistema protivgradne odbrane, koji je u fazi realizacije, zajedno sa nekoliko susjednih općina.

Naizmjenično smjenjivanje tercijarnih klastita i krečnjaka uslovljava promjenjiva fizičko - mehanička svojstva, koja su podložna procesima površinskog raspadanja, pojave nestabilnosti, klizišta, erozija. Nedisciplinovanost stanovništva u pogledu bespravne izgradnje stambenih objekata (najčešće van urbanizovane zone), objekata infrastrukture, nekontrolisana sječa šuma, povećanje nagiba padine, promjene nivoa podzemnih voda, dodatno opterećenje padine, smanjenje čvrstoće materijala u kosini, kao i namjeran i pogrešan odnos prema prirodi su najčešći uzročnici pojave klizanja zemljišta.

Obaveza svih nas je spriječiti nastanak klizišta provođenjem planske gradnje, pošumljavanjem, planskom sječom stabala, zauzdavanjem i kanalisanjem oborinskih voda i svakako dobrim odnosom prema prirodi i prirodnim zakonitostima.

Preventivne mjere na sprečavanju pojave zaraznih bolesti su mnogobrojne i u njihovom sprovođenju mora učestvovati cjelokupno stanovništvo sa Domom zdravlja i Općom bolnicom Dr. Mustafa Beganović kao glavnim nosiocem zdravstvene zaštite stanovništva na području općine.

JZU "Dom zdravlja" Gračanica sa svojom Higijensko epidemiološkom službom, Opća bolnica Gračanica i Veterinarska stanica kao nosioci aktivnosti na preduzimanju preventivnih mjera zaštite najveći problem imaju u iznalaženju finansijskih sredstava koja moraju pratiti ove mjere. I pored navedenih problema u posljednjih deset godina samo su u dva navrata proglašavane epidemije i to od trihineloze i gripa, koje su uspješno kontrolisane i sanirane.

Sistem zaštite izvorišta i vodovoda na području općine nije adekvatno riješen i postoji nekoliko potencijalnih zagađivača među kojim su najznačajniji divlje deponije smeća, a organizacija upravljanja mjesnim i lokalnim vodovodima u velikom broju mjesnih zajednica,

uslovljava neredovno i nekvalitetno održavanje istih. I pored toga rijetke su pojave zaraznih bolesti uzrokovanih neispravnom vodom za piće.

U zaštiti od zoonoza osnovnu ulogu imaju preventivne mjere koje trebaju preduzimati vlasnici životinja, veterinarske ustanove, ali i sami građani.. Nepostojanje nadzora nad poštivanjem propisanih mjera, tranziti životinja koji se vrše preko područja općine, nedovoljna edukovanost građana i vlasnika životinja su samo neki pogodujuć faktori za nastanak i širenje zoonoza. Pod uslovom da se redovno sprovede sve preventivne mjere zaštite, opasnost od djelovanja prirodnih i drugih nesreća većih razmjera na području općine se može svesti na minimum.

5. Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi

Uspješnost funkcionisanja sistema zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreće u najvećoj mjeri zavisi od dobro planiranih i provedenih preventivnih mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara. Na području općine Gračanica u planskom periodu će se provoditi sledeće preventivne mjere zaštite i spašavanja:

Red. broj	PREVENTIVNE MJERE	IZVRŠIOCI	ROK ZA REALIZACIJU
1.	Deminiranje područja Stražbe, Lendića, Gornjeg i Donjeg Skipovca	Općina, Vlada TK, ITF, donatori	2012.-2016 Prema raspoloživim sredstvima
2.	Čišćenje i regulacija vodotoka, izrada odbrambenih nasipa: - Regulacija korita rijeke Sokoluše (dionica od mosta Lido do ušća u Spreču) u MZ Gračanica, - Regulacija korita rijeke Sokoluše od mosta za Babiće do SŠC u MZ Gračanica - Čišćenje vodotokova sliva rijeke Tinje(Dobrovačka rijeka, Džakulska, Vranovička), - Čišćenje vodotoka sliva rijeke Spreče(rijeka Kasova (Miričanski potok), Basića potok, Moranjačka rijeka, Lohinjska, Tunjevačka, Sokoluša, Slani potok (Stjepan Polje) i Rijeka potok(Stjepanska rijeka) - Čišćenje vodotokova sliva rijeke Bosne(Lukavička rijeka) - Regulacija korita rijeke Drijenče(dionica od mosta u Ul. Drijenča do ušća u Sokolušu) - Regulacija korita rijeke Drijenče(dionica od mosta na rijeci koji spaja putni pravac Drijenča do mosta Ul.Drijenča-Ul.Gajevi) - Regulacija Drafničkog potoka(dionica od mosta u	Općina, MZ - e, Direkcija voda TK, Ministarstvo poljoprivr., šumarstva i vodoprivrede TK, Agencija za slivno područje rijeke Save	2012. - 2015.

	Ul.Bosanska do Drafničke džamije) - Regulacija korita Japage (od početka do regulisanog dijela) - Regulacija Varoškog potoka - Regulacija korita potoka Japaga do javne česme Derva		
3.	Izrada seizmičkih i seizmotektonskih karata općine	Nadležni organi Federacije	2012. - 2015.
4.	Izrada i revizija prostorno - planske dokumentacije i njihova primjena	Općinska služba za urbanizam geodet.i imovin.pravne poslove	2012. - 2015.
5.	Postavljanje sistema za uzbunj. u mjestima koja su ugrožena plavlj.	Općina, javna preduzeća koja upravljaju hidroakumulacijama	2012. - 2015.
6.	Kontrola i provođenje zakonske regulative gradnje u plavnom talasu	Ministar. poljopr.,vodopr. i šumar.,Kant.insp.vodoprivrede, Služba za prostorno uređenje,geodetske i imovinsko pravne poslove, Građevinski inspektor i dr.	2012. - 2015.
7.	Organizovanje zimske službe, održavanja puteva i njihovo opremanje i osposobljavanje	Općina, MZ-e, Kantonalna i Federalna direkcija za puteve (regionalni i magistralni)	2012.- 2015.
8.	Izrada geološke karte općine i katastra klizišta	Feder. geološki zavod, Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove	Do kraja 2015.
9.	Obavezna primjena propisa iz oblasti prostornog planiranja, građenja, zaštite od požara, hidrantske mreže i drugih propisa od značaja za zaštitu i spašavanje	Služba za urbanizam, geodetske i imovinsko pravne poslove,Inspekcije, Pravna lica, Investitori, građani i dr.	Stalno
10.	Uređenje nestabilnih terena (izgrad. potpor.zidova,drenaž.kanala,pošumljavanje.)	Općina od interesa za općinu, vlasnici objekata-građevina-prostora, šumska Preduzeća i dr.	Stalno
11.	Pojačan nadzor kod gradnje objekata	Inspeksijski organi Općine i kantona	Stalno
12.	Dijagn.ispitivanje životinja na Q groznicu, Antrax, Brucelozu i dr.	Općina,Veter. stanica, Veterinarski inspektor, vlasnici stoke	Stalno
13.	Zabrana prometa životinja na području općine bez prateće dokumentacije	Veter. inspektor, policija	Stalno
14.	Uzimanje materijala za dijagnostičke pretrage	Veterinarska stanica	Stalno
15.	Striktna i stalna kontrola zdrav. stanja životinja na stočnim pijacama	Veterinarski inspektor	Stalno
16.	Obavezno posjedovanje mliječnih kartona za proizvođače mlijeka	Veterinarski i Sanitarni inspektor, vlasnici stoke	Stalno
17.	Informisanje stanovništva o obavezi termičke obrade mlijeka	Veterinarska stanica i veterinarska inspekcija	Stalno
18.	Upozorav. stanovništva da ne vrši kupovinu izvan pijačnih prostora	Inspeksijski organi, Veterinarska stanica	Stalno

19.	Organiz. i provođ. veterinarskih - sanitarnih mjera u proizvodnji namirnica životinjskog porijekla	Općina, Veterinarska stanica	Stalno
20.	Pregled objekata i prostorija u kojima se uzgajaju životinje	Veterinarska stanica, Veter. i Sanitar. inspektor	Stalno
21.	Kontrola prometa namirnica životinjskog porijekla	Veterinarski.-Sanitarni inspektor	Stalno
22.	Veterinarski-sanitarni pregled životinja za klanje i drugih namirnica životinjskog porijekla	Veterinarska stanica, Veterinarski i Sanitarni inspektor	Stalno
23.	Zabrana klanja životinja bez veterinarskog pregleda	Veterinarski inspektor	Stalno
24.	Organizovanje deratizacije, dezinfekcije sredstava za prevoz i objekata za smještaj životinja	Veterinarska stanica, Općinske inspekcije	Stalno
25.	Edukac. proizvođača bilja i biljnih proizvoda	Poljopr.inspektor, Udruženje poljopr.inžinj. i tehničara	Stalno
26.	Striktna primjena propisa iz zaštite od požara	Vlasnik-korisnik imovine, rukovodilac organa uprave, upravne organizacije i drugog državnog organa Federacije, kantona, grada i općine, director, odnosno drugo odgovorno lice u privrednom društvu i u drugom pravnom licu	Stalno
27.	Redovno informisanje o stanju na HA "Modrac" u vanrednim uslovima	Služba, održavanja na HA "Modrac", Služba za civilnu zaštitu, Operativni centar CZ	Period većih kišnih padavina i dr.nesreće
28.	Edukacija stanovništva iz oblasti zaštite od NUS-a i MES-a	BH MAC, Služba za civilnu zaštitu, Crveni križ	Stalno
39.	Obilježavanje i deminiranje rizičnih površina od mina	BH MAC, "B" TUN tim FUCZ, deminerske organizacije	Stalno
30.	Provođenje mjera zaštite od NUS-a	Služba za CZ u saradnji sa "A" TUN timom FUCZ, policijom i građanima	Stalno
31.	Obuka i opremanje struktura CZ	Općina, pravna lica i Služba za civilnu zaštitu	Stalno
32.	Obuka stanovništva iz oblasti zaštite i spašavanja	Služba za civilnu zaštitu u skladu sa planom KUCZ i FUCZ	2012. - 2016.

U planiranju preventivnih mjera zaštite i spašavanja mogu se planirati i druge preventivne mjere za koje se ukaže potreba tokom izrade planske dokumentacije.

6. Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja sa smjericama za organizovanje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snaga zaštite i spašavanja

6.1. Potrebni uslovi za suprotstavljanje prirodnim i drugim nesrećama

Da bi se strukture civilne zaštite, organi uprave, privredna i druga pravna lica mogli uspješno suprotstaviti u svim oblicima ugrožavanja ljudi i materijalnih dobara u slučaju pojave prirodne ili druge nesreće većih razmjera potrebno je da budu ispunjeni slijedeći uslovi:

- da Operativni centar civilne zaštite, osmatračka mreža i osmatračke jedinice budu obrazovane, opremljene potrebnim tehničkim sredstvima i obučene za izvršavanje svojih zakonom propisanih poslova te kao takve omoguće kvalitetan, brz i neprekidan protok informacija za sve sudionike zaštite i spašavanja.

- da upravne, stručne i druge poslove zaštite i spašavanja iz nadležnosti općine vrši Služba civilne zaštite općine koja je opremljena savremenim sredstvima i popunjena stručnim kadrovima te može uspješno odgovoriti svim svojim zakonom propisanim obavezama koji se pred nju, kao menadžeru civilne zaštite općine, postave.

- da je razvijena lična i uzajamna zaštita građana što podrazumijeva da su svi obučeni za preduzimanje mjera i postupaka preventivne zaštite, prve pomoći i samopomoći i za druge vidove hitnih intervencija u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara. Sva domaćinstva su opremljenima neophodnim sredstvima za ličnu i uzajamnu zaštitu;

- da postoje obrazovani, popunjeni, opremljeni i obučeni štabovi civilne zaštite po mjesnim zajednicama, privrednim društvima i drugim pravnim licima koji su spremni da odgovore svim izazovima u upravljanju akcijama zaštite i spašavanja;

- da su određeni povjerenici civilne zaštite u svim naseljima, tijelima uprave i službama za upravu općine, drugim tijelima i ustanovama i pravnim osobama u kojim se ne osniva štab civilne zaštite. Svi povjerenici su zadovoljavajuće starosne i obrazovne strukture, obučeni i opremljeni za izvršavanje svojih poslova koji se odnose na organizovanje i preduzimanje neposrednih mjera na učestvovanju građana i uposlenika u provođenju samozaštite te mjera zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara na području za koje su zaduženi;

- da postoje organizovane, opremljene i obučene službe zaštite i spašavanja u pravnim licima čija je redovna djelatnost od neposrednog značaja za zaštitu i spašavanje koje te poslove ostvaruju provođenjem preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja. Službe zaštite i spašavanja su organizovane u pravnim licima koja obavljaju djelatnost iz područja: zdravstva, veterinarstva, stambeno - komunalnih poslova, građevinarstva, transporta, snabdijevanja, ugostiteljstva, vatrogastva, ekologije i drugim područjima u kojima se obavlja djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje;

- da za neposredno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera i otklanjanje posljedica nastalih djelovanjem tih nesreća imaju organizovane jedinice opće i specijalizovane namjene. Jedinice opće namjene treba da su opremljene, obučene i organizovane na teritorijalnom principu po mjesnim zajednicama, jačine odjeljenja i vodova. Za izvršavanje složenijih zadataka zaštite i spašavanja su organizovane specijalizovane jedinice za zaštitu od požara, prvu medicinsku pomoć, zaštitu i spašavanje od NUS - a, RHB zaštitu, zaštitu i spašavanje iz ruševina i asanaciju terena a koje se koriste kada snage i sredstva pravnih lica i službe zaštite i spašavanja te jedinice civilne zaštite opće namjene nisu dovoljne za ostvarivanje efikasne zaštite i spašavanja na području općine.

6.2. Ciljevi i zadaci

Program razvoja zaštite i spašavanja na području općine Gračanica, u planiranim ciljevima i zadacima usko je vezan za Strategiju razvoja općine Gračanica za period 2011-2020. godina.

Kako bi se približili viziji ostvarivanja zaštite i spašavanja općine Gračanica potrebno je definisati ciljeve koji će se u narednom periodu realizovati. Uzimajući u obzir ograničene resurse, u smislu finansijskih i institucionalnih kapaciteta, definišu se sljedeći ciljevi i zadaci:

CILJ 1.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Normativno - pravno regulisanje zaštite i spašavanja na području općine Gračanica	1. Ažuriranje Planskih dokumenata iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera, a u skladu sa promjenama koje su nastale, a mogu izazvati pojavu opasnosti	Služba za civilnu zaštitu	2012.-2016.g.
	2. Program razvoja zaštite i spašavanja za perid 2012-2016.g.	Općinsko vijeće	Februar, 2012.g.
	3. Ažuriranje Plana zaštite općine od požara	Općinski načelnik	2012-2016 g.
	4. Donošenje odluka i drugih akata iz oblasti zaštite i spašavanja	Općinsko vijeće, Općinski načelnik i Služba za civilnu zaštitu	2012.- 2016.g.

CILJ 2.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Popuna ljudstvom štabova, službi zaštite i spašavanja, povjerenika i jedinica civilne zaštite	1. Popuna struktura civilne zaštite na području općine Gračanica	Služba za civilnu zaštitu u saradnji sa Predsjednicima vijeća MZ i ovlaštenim licima u preduzećima i ustanovama	2012.- 2016.g.

CILJ 3.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Nabavka neophodnih materijalno-tehničkih sredstava	1. Opremanje štabova, povjerenika, jedinica i službi zaštite i spašavanja prema ličnim i materijalnim formacijama	Općinski načelnik na prijedlog Službe za civilnu zaštitu u skladu sa mogućnostima	Do kraja 2016. g.

CILJ 4.

CILJ	ZADACI	IZVRŠAVA	ROKOVI
Obuka za zaštitu i spašavanje	1. Obuka struktura civilne zaštite i građana	Služba civilne zaštite na osnovu Plana obuke koji donosi direktor FUCZ	2012.- 2016.g.

6.3. Smjernice za organizovanje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje

Poslovi zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća su od općeg interesa za općinu Gračanica.

Općina osigurava izgradnju jedinstvene organizacije zaštite i spašavanja na teritoriji općine u skladu sa Zakonom i drugim propisima, planovima i drugim dokumentima kojima se uređuju pitanja organizovanja, razvoja, pripremanja i upotrebe snaga i sredstava namijenjenih za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Zaštita i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća organizuje se i provodi u skladu sa načelima međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o zaštiti ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i preuzetim međunarodnim obavezama.

Civilna zaštita i druge djelatnosti namijenjene za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća imaju humanitarne, nevojne i natpolitičke karakteristike i zasnivaju se na načelima saradnje, solidarnosti i uzajamnom pomaganju svih učesnika u sprečavanju, otklanjanju ili ublažavanju posljedica djelovanja prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.

Jedinstveno organizovanje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera ostvaruje se organizovanjem i preduzimanjem sljedećih mjera i aktivnosti:

1. otkrivanje, praćenje i sprečavanje opasnosti od prirodnih i drugih nesreća;
2. osmatranje i uzbuñivanje o opasnostima i davanje uputstava za zaštitu i spašavanje;
3. obučavanje i osposobljavanje za zaštitu i spašavanje;
4. organizovanje, opremanje, obučavanje i osposobljavanje civilne zaštite i uspostava i održavanje drugih vidova zaštite i spašavanja;
5. mobilisanje i aktiviranje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje;
6. otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća do osiguranja osnovnih uslova za život;
7. nadzor nad provoñenjem propisa o zaštiti od prirodnih i drugih nesreća;
8. pružanje pomoći susjednim i drugim općinama na području Bosne i Hercegovine i Distriktu Brčko;
9. traženje pomoći od susjednih i drugih općina na području Bosne i Hercegovine i Distrikta Brčko

6.3.1. Lična i uzajamna zaštita

Ličnu i uzajamnu zaštitu, kao najmasovniji oblik pripremanja i organizovanog učešća građana u zaštiti i spašavanju, bi trebalo organizovati i sprovoditi u okviru svake porodice, stambene i poslovne zgrade, naseljima, javnim i drugim objektima i pravnim licima. Građane i uposlenike je potrebno osposobiti i uvježbati za mjere i postupke preventivne zaštite, prvu pomoć i samopomoć, zbrinjavanje djece i nemoćnih lica i druge hitne intervencije u zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara.

6.3.2. Mjere zaštite i spašavanja

Mjere zaštite i spašavanja znače organizirane radnje i postupke preventivne i operativne prirode, koje pripremaju i provode organi uprave i drugi organi vlasti i pravna lica u skladu sa planovima zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća. Sva pravna lica, koja su vlasnici poslovnih, objekata i stambenih zgrada, odgovorni su za provođenje propisanih mjera zaštite i spašavanja i moraju nabaviti i držati u funkcionalnom stanju potrebna sredstva i opremu za zaštitu i spašavanje, te službi civilne zaštite i povjereniku civilne zaštite davati podatke o objektima i korisnicima i stanju sredstava i opreme namijenjene za potrebe civilne zaštite.

Prilikom utvrđivanja prostornih i urbanističkih planova se mora obezbijediti njihovo prilagođavanje zahtjevima zaštite i spašavanja. Pri planiranju prostora za razvoj grada, naselja industrijskih, saobraćajnih, energetskih, PTT i svih drugih djelatnosti i objekata obezbijediti poštovanje zahtjeva zaštite i spašavanja.

Sklanjanje ljudi i materijalnih dobara - Skloništa se, u pravilu grade kao dvonamjenski objekti, koji se pored zaštite ljudi i materijalnih dobara, mogu koristiti za druge potrebe u miru. Skloništa osnovne zaštite grade se u gradovima i drugim ugroženim naseljima, u objektima namijenjenim zdravstvenim ustanovama, obdaništima, osnovnim, srednjim i visoko školskim ustanovama, hotelima, ustanovama za zaštitu dobara kulturno-histrijskog naslijeđa, javnim telekomunikacijama, federalnoj televiziji i radiju, objektima željezničkog i zračnog prometa i u značajnim energetskim i industrijskim objektima u kojima će se obavljati djelatnost od posebnog značenja za odbranu i zaštitu i ista su dužni graditi investitori vlastitim sredstvima, a održavaju ih vlasnici odnosno korisnici tih objekata vlastitim sredstvima. U drugim objektima koji nisu obuhvaćeni iz naprijed navedenog u gradovima i drugim ugroženim naseljima, kao i individualnim stambenim objektima grade se zakloni u skladu sa Zakonom. Provođenje mjere sklanjanja ljudi i materijalnih dobara vršiti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Evakuacija - zavisno od stepena ugroženosti određenog područja evakuacija može biti potpuna ili djelimična, odnosno po vremenu izvođenja pravovremena ili naknadna. Provođenje evakuacije provodi štab civilne zaštite općine koja planira evakuaciju i štab civilne zaštite općine koja vrši prihvatanje evakuiranog stanovništva u skladu sa planom. Štabovi, službe za upravu nadležne za prostorno planiranje i urbanizam, promet, zdravstvo i socijalnu zaštitu, snabdijevanje, stambeno - komunalne poslove, obrazovanje i druge službe, organizacije i pravna lica koje učestvuju u evakuaciji se pravovremeno moraju uključiti u planiranje evakuacije i obezbjeđuju potrebna sredstva za evakuisanje stanovništva i materijalnih dobara.

Zbrinjavanje ugroženih i stradalih građana u slučaju prirodne i druge nesreće većih razmjera se mora pravovremeno utvrditi u planovima zaštite i spašavanja. Za zbrinjavanje ugroženih i stradalih se moraju obezbijediti osnovne potrebe za život (nužni smještaj, ishrana, odjeća, posteljina, zdravstvena zaštita i sl.). U pripremi ove mjere zaštite i spašavanja bi trebalo pravovremeno angažovati štabove civilne zaštite, povjerenike i humanitarne organizacije koje će učestvovati u njenoj realizaciji.

Za radiološku, hemijsku i biološku zaštitu i otklanjanje nastalih posljedica treba obučiti i uvježbati građane u okviru lične i uzajamne zaštite. Obavezna sredstva za RHB zaštitu spadaju zaštitna maska, zaštitni ogrtač i prvi zavoj.

Radi osiguranja uvjeta za zaštitu ljudi i materijalnih dobara od RHB kontaminacije i radioaktivnog zračenja, sredstva za kolektivnu zaštitu u skloništima, a osiguravaju ih:

- 1) kantoni- za javna skloništa;
- 2) pravna lica- za svoje zaposlenike,
- 3) vlasnici i drugi korisnici poslovnih prostora- za svoje zaposlenike;
- 4) vlasnici stambenih objekata- za svoje potrebe

Zaštita i spašavanje od rušenja se obavezno planira i provodi kao preventivna i kao operativna mjera. Ova mjera zahtijeva organizovane, obučene i dobro opremljene snage. Za sprovođenje spašavanja u specifičnim situacijama, kao što je zatrpavanje u dubokim ruševinama, blokada velikim požarima ili poplavama, treba obezbijediti specifičnu spasilačku opremu i dobro uvježbane snage. U spasavanju ljudi i materijalnih dobara iz ruševina treba planirati i koristiti

pored snaga civilne zaštite i građevinska, komunalna, rudarska, transportna i druga privredna društva, vatrogasne jedinice, kao i druga pravna lica koja raspolažu odgovarajućim materijalno - tehničkim sredstvima, opremom, znanjem i radnom snagom. Za spašavanje plitko zatrpanih pored redovnih snaga zaštite i spašavanja angažovat će se i građani u okviru lične i uzajamne zaštite.

Zaštita i spašavanje od požara - Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji upravne, organizacione, tehničke, obrazovne i propagandne prirode koje se preduzimaju u cilju zaštite ljudskih života i imovine od požara. U nastojanju da se zaštite životi ljudi i njihova imovina od požara preduzimaju se mjere i radnje za otklanjanje uzroka požara, za spriječavanje nastajanja i širenja požara, za otkrivanje i gašenje požara, za spašavanje ljudi ugroženih požarom, za utvrđivanje uzroka požara, kao i za pružanje pomoći kod otklanjanja posljedica prouzrokovanih požarom. Zaštitu od požara organizuju i osiguravaju njeno sprovođenje vlasnici, odnosno korisnici imovine na način utvrđen Zakonom i drugim propisima. Svaki pojedinac ima obavezu da vodi računa da svojim postupcima ne ugrožava živote ljudi i imovinu drugih vlasnika.

Prema Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj:64/09) odgovorna lica za organizovanje zaštite od požara su:

1. vlasnik, odnosno korisnik imovine kada se radi o privatnom vlasništvu,
2. rukovodilac organa u organima uprave, upravne organizacije i drugog državnog organa Federacije, kantona, grada i općine
3. direktor, odnosno drugo odgovorno lice u privrednom društvu i drugom pravnom licu određeno općim aktom pravnog lica.

U gašenju većih požara se angažuju organizacije čija je redovna djelatnost zaštita i spašavanje od požara i ako ona nisu dovoljna, angažuju se sve raspoložive snage i sredstva civilne zaštite i drugi organi i organizacije na području općine, kao i pomoć od susjednih općina i kantona.

Zaštita od neeksplozivnih ubojnih sredstava je mjera koja se sastoji u pronalaženju, otkrivanju, obilježavanju, iskopavanju, prenošenju, utovaru, prevoženju, istovaru, privremenom skladištenju, dezaktiviranju i uništavanju neeksplozivnih ubojnih sredstava na svim područjima na kojima se nalaze ta sredstva. Mjeru organizovati kroz samozaštitu građana koje treba upoznati sa opasnostima i postupcima u slučaju pronalaska NUS - a i planiranje angažovanja obučanih i opremljenih specijalizovanih timova civilne zaštite namijenjenih za izvršavanje ovih poslova.

Prvu medicinsku pomoć treba organizovati kroz preventivnu zaštitu koja čini protivepidemijske i higijenske mjere zaštite stanovništva i operativne mjere koje se sastoje od pružanja prve pomoći standardnim i priručnim sredstvima na licu mjesta, medicinske trijaže ranjenih, povrijeđenih i oboljelih ljudi, sanitetske evakuacije i transport do najbliže zdravstvene ustanove radi pružanja opće medicinske pomoći ili do odgovarajuće specijalističke zdravstvene ustanove radi potpunog zdravstvenog zbrinjavanja. Zdravstvene ustanove u općini dužne su za potrebe stanovništva na području općine osigurati odgovarajuće rezerve krvi i krvne plazme i ostalih neophodnih lijekova i sanitetskog materijala. Rezerve krvi i krvne plazme prikupljaju se od dobrovoljnih davalaca krvi, izvođenjem akcija dobrovoljnog darivanja krvi, koje organizuju i provode zdravstvene ustanove, organizacije Crvenog krsta i druge humanitarne organizacije u saradnji sa organima civilne zaštite. Prvu medicinsku pomoć organizuju i neposredno provode nadležne zdravstvene ustanove u saradnji sa štabovima civilne zaštite.

Zaštitom i spašavanjem životinja i namirnica životinjskog porijekla, prvenstveno treba da se bave organi i organizacije i individualni proizvođači koji se bave uzgojem i čuvanjem životinja i namirnica životinjskog porijekla, kao svojom redovnom djelatnošću. Općinska služba za upravu nadležna za poljoprivredu i stočarstvo u saradnji sa štabovima civilne zaštite i Veterinarskom stanicom čini osnovnu snagu za organizaciju, usklađivanje i po potrebi neposredno provođenje ove mjere.

Za asanaciju terena treba prvenstveno osposobiti i pripremiti komunalno preduzeće koje se u cjelini uključuje za izvršavanje zadataka asanacije terena a po potrebi će se uključivati i pravna lica, zdravstvene i veterinarske ustanove, vatrogasne jedinice, jedinice i službe civilne

zaštite, te organi uprave i općinske službe za upravu koji su nadležni za preduzimanje sanitarno - higijenskih i sanitarno - tehničkih mjera na terenu.

Zaštitu bilja i biljnih proizvoda treba prvenstveno da vrše privredna društva iz oblasti poljoprivrede, šumarstva i snabdijevanja i individualni poljoprivredni proizvođači u okviru svoje redovne djelatnosti zajedno sa organima uprave i općinskim službama za upravu koje su nadležne za ovu oblast.

Zaštitu okoliša prvenstveno treba obezbijediti kroz poštivanje propisanih preventivnih mjera zaštite a za brze intervencije u zaštiti i spašavanju od opasnosti i posljedica od tehnološke ili ekološke nesreće organizirati i osposobiti stručne ekipe u pravnim licima koja se bave nekim vidom zaštite okoliša i osigurati potrebnu opremu i sredstva u skladu sa procjenom ugroženosti Općine.

Zaštita na vodi i pod vodom – provode je privredna društva u oblasti vodoprivrede i građani kroz preduzimanje propisanih preventivnih mjera. Za slučaj potrebe će se angažovati službe zaštite i spašavanja i jedinice civilne zaštite koje se moraju opremiti i osposobiti za spašavanje na vodi i pod vodom.

6.3.3. Štabovi civilne zaštite

Štabovi civilne zaštite se formiraju kao operativno - stručni organi u naseljenim mjestima, privrednim i drugim pravnim licima, za rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja na području naselja i općine. Štabovi se u miru aktiviraju samo onda kada nadležni organ proglasi da je nastalo stanje prirodne i druge nesreće na određenom području kao i za vrijeme vježbi civilne zaštite, a u ratu funkcionišu stalno. U rukovođenju akcijama zaštite i spašavanja štabovi civilne zaštite vrše slijedeće poslove:

- Odlučuju o upotrebi snaga i sredstava civilne zaštite na zaštiti i spašavanju i te snage raspoređuju na ona područja koja su ugrožena
- Naređuju provođenje odgovarajućih mjera zaštite i spašavanja i određuju snage i sredstva koje će te mjere provoditi
- Usmjeravaju, koordiniraju i rukovode akcijama zaštite i spašavanja svih učesnika angažovanih na zaštiti i spašavanju;
- Rješavaju sva pitanja koja se u toku provođenja aktivnosti na zaštiti i spašavanju pojave u vezi angažovanih snaga i sredstava civilne zaštite i provođenja mjera zaštite i spašavanja i samozaštite građana.

6.3.4. Povjerenici civilne zaštite

Povjerenike civilne zaštite treba postavljati u naseljima, dijelovima naselja, stambenim zgradama, organima uprave, drugim organima i ustanovama u kojima se ne osnivaju štabovi civilne zaštite. Povjerenici u organima uprave i drugim organima vlasti i pravnim licima vrše poslove koji se odnose na organizovanje i pripremanje mjera i aktivnosti na sudjelovanju službenika i zaposlenika na provođenju lične i kolektivne zaštite i mjera zaštite i spašavanja u objektima za koje su zaduženi, a povjerenici u naseljima vrše poslove koji se odnose na organizovanje i preduzimanje neposrednih mjera na učešću građana na provođenju samozaštite, kao i mjera zaštite i spašavanja i učestvuju u svim aktivnostima civilne zaštite koje se provode na zaštiti i spašavanju na određenom području.

6.3.5. Službe zaštite i spašavanja

Službe zaštite i spašavanja se po pravilu organizuju u pravnim licima čija je redovna djelatnost od neposrednog značaja za zaštitu i spašavanje. One vrše poslove po pitanjima koja proizlaze iz osnovne djelatnosti pravnog lica, a ostvaruju ih provođenjem preventivnih i operativnih mjera zaštite i spašavanja, od momenta nastajanja prirodne ili druge nesreće do

otklanjanja posljedica, odnosno do momenta kad se ocijeni da prestaje potreba za angažovanjem tih službi.

6.3.6. Jedinice civilne zaštite

Jedinice civilne zaštite treba organizovati, opremiti i osposobljavati kao operativne interventno - manevarske snage za neposredno izvršavanje zadataka zaštite i spašavanja. Formiranje jedinica civilne zaštite treba vršiti, u načelu, radi izvršavanja onih zadataka za koje se ocijeni da postojeće snage i sredstva službi zaštite i spašavanja ne bi bile dovoljne. Jedinice civilne zaštite se formiraju kao jedinice opšte i specijalizovane namjene.

Jedinice civilne zaštite opšte namjene treba formirati, opremiti i obučavati za izvršavanje zadataka na pružanju podrške u provođenju prve medicinske pomoći, za gašenje početnih i manjih požara, zaštitu od poplava, spašavanju ugroženih iz ruševina, izgradnji skloništa i zaklona, provođenje mjera RHB zaštite, evakuaciji i zbrinjavanju ugroženih i stradalih, transportu i snabdijevanju osnovnim sredstvima za ishranu, smještaj i zdravlje ugroženog stanovništva, te zaštitu životinja. Ove jedinice koristiti za djelovanje i pomoć službama zaštite i spašavanja na području na kojem su organizovane. U slučaju potrebe ove jedinice se mogu upućivati i van područja za koje su obrazovane.

Jedinice civilne zaštite specijalizovane namjene treba organizovati, pripremiti i obučavati radi izvršavanja složenijih i istovrsnih zadataka zaštite i spašavanja prvenstveno iz onih oblasti koje nemogu pokriti postojeće službe zaštite i spašavanja a u skladu sa procjenom ugroženosti općine od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.

Društvene organizacije (Crveni križ, vatrogasne organizacije, radio - amatere i sl.) sa njihovim stručnim kadrovima i opremom treba uključiti u akcije zaštite i spašavanja.

Za opremanje jedinica civilne zaštite prvenstveno treba koristiti materijalno-tehnička sredstva pravnih lica i sredstva u svojini građana. Za obavljanje složenijih zadataka, kao što je spašavanje iz ruševina, spasavanje s visina, pronalaženje i uništavanje NUS-a i sl. treba u potrebnom obimu obezbijediti i specijalna materijalno-tehnička sredstva.no

6.3.7. Rukovođenje i upotreba snaga i sredstava civilne zaštite

Za operativno - stručno rukovođenje akcijama zaštite i spašavanja formiraju se štabovi civilne zaštite po mjesnim zajednicama i Općinski štab civilne zaštite za područje općine Gračanica. Složenost i obimnost zadataka zaštite i spašavanja od posljedica prirodnih i drugih nesreća većih razmjera čini rukovođenje civilnom zaštitom složenim i značajnim za uspješno djelovanje zaštite i spašavanja u cjelini. Radi toga se mora posvetiti posebna pažnja popuni štabova civilne zaštite stručnim kadrovima koji imaju organizatorske sposobnosti i iskustvo za rukovođenje. Štabove civilne zaštite treba osposobiti i uvježbati da sa uspjehom mogu procjenjivati nastalu situaciju, brzo i efikasno preduzimati odgovarajuće mjere i aktivnostizaštite i spašavanja, sa uspjehom koordinirati zadatke i mjere svih učesnika u zaštiti i spašavanju.

7.Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju

Obučavanje i osposobljavanje pripadnika civilne zaštite i stanovništva se izvodi u skladu sa nastavnim planom i programom koje donosi direktor Federalne uprave civilne zaštite.

a) Obučavanje i osposobljavanje jedinica civilne zaštite

Sa jedinicama specijalizovane namjene, nakon njihovog formiranja, materijalne i kadrovske popune planirati i izvoditi (u najpogodnije vrijeme) obuku najmanje jednom godišnje. Obuku jedinica civilne zaštite opće namjene planirati i izvoditi uz primjenu praktičnog metoda rada s naglaskom na uvježbavanju postupaka i ponašanja u vanrednim situacijama. Teorijski dio nastave svesti na najneophodnija objašnjenja i davanja podataka o temi ili predmetu sa kojim se pripadnici jedinice upoznaju. Izvođenje obuke, u načelu, planirati u naseljima gdje su

jedinice organizovane. Pripremi komandira jedinica i rukovodilaca službi zaštite i spašavanja i drugih lica koja izvode nastavu posvetiti posebnu pažnju kroz organizovanje specijalističkih kurseva najmanje jednom u dvije godine. Potpuno materijalno obezbjeđenje (očigledna nastava, stručnost predavača i dobro odabran metod rada, finansijska sredstva) je osnovna pretpostavka za uspjeh obuke, pa se u pripremi za obuku i u njenom izvođenju moraju obezbijediti ti bitni uslovi i pretpostavke.

b) Obuka štabova civilne zaštite

Obuku štabova civilne zaštite izvoditi nakon njihovog formiranja i kadrovske i materijalne popune. Sadržaj obuke i vježbi Štabova postaviti tako da se obrade pitanja mobilizacije i sprovođenja mjera na angažovanju jedinica i službi za zaštitu i spašavanje. Pored uvježbavanja i obuke Štabova, kao stručno-operativnih tijela, planirati da obuci jedinica prisustvuju pojedini članovi Općinskog štaba. Pored poznatih formi rada koje se priprimjenjuju na obuci jedinica i štabova (predavanja, vježbe i sl.) predvidjeti i učešće u zajedničkim vježbama koje se organizuju na općinskom ili kantonalnom nivou.

c) Obuka stanovništva

Obučavanje građana za ličnu i uzajamnu zaštitu, u načelu, treba vršiti putem sredstava masovnog informisanja (radio i TV) uz primjenu najpogodnijeg oblika prenošenja obrazovnog sadržaja (radio i TV klipovi, saopćenja, otvorene emisije i sl.). Po potrebi treba primijeniti i druge oblike masovnog informisanja kroz: štampanje letaka, uputstava, brošura i sl, kao i obučavanje prema nastavnim planovima koje je donio direktor Federalne uprave civilne zaštite.

8. Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje

Istraživačku i razvojnu aktivnost u oblasti zaštite i spašavanja, kao specifičnog područja naučnog rada, radi interdisciplinarnosti ove oblasti, izučavanja i objašnjavanja stanja i pojava, sveobuhvatnog sintetičkog pristupa istraživačkoj djelatnosti bi trebalo provesti kroz sljedeće aktivnosti:

- redovno praćenje, proučavanje i analiza razvoja fundamentalnih i aplikacionih naučnih oblasti, te stepena razvoja naučnih saznanja u pojedinim granama nauke (rudarstvo, geologija, arhitektura, građevinarstvo, mašinstvo, elektrotehnika, informatika i sl) koje na bilo koji način, više ili manje tretiraju, primarno ili sekundarno, zaštitu i spašavanje. Takvo praćenje bi trebalo usmjeriti na najbitnije naučne oblasti koje omogućavaju sveobuhvatni tretman zaštite i spašavanja angažovanjem i animiranjem naučnih kadrova iz tih naučnih oblasti u institucijama gdje rade.

- timski, kolektivan, rad takvih stručnih naučnih radnika, i ugradnja njihovih aktuelnih naučnih saznanja u preventivnu zaštitu, rezultirat će većom sigurnošću ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera.

- institucije kojima je redovna djelatnost zaštita i spašavanje, u dijelu datih ovlaštenja nadležnih organa, koje već raspolazu određenim kadrovskim i stručnim potencijalima, bi trebale da preuzmu dio svoje obaveze na planu intenziviranja teoretskih istraživanja i stalnog sistematizovanja iskustava i dostignuća u svojim oblastima, te praktične primjene tih saznanja u oblasti zaštite i spašavanja. One svoju djelatnost treba da prvenstveno usmjere u pravcu istraživanja i unapređenja preventivne zaštite od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera, kao i integracije istraživačkog rada u cjelini i razvijanju svih aktivnosti kojim se doprinosi unapređenju zaštite i spašavanja.

- stručno - naučni pristup metodologiji istraživanja i utvrđivanja uslova i uzroka nastanka prirodnih i drugih nesreća većih razmjera je jedini ispravan put koji, s velikom dozom sigurnosti, može dati meritorne podatke i zaključke na osnovu kojih se može izvući tačan sud o uzrocima i uslovima nastanka neželjenih pojava, kao i uticaju objektivnih i subjektivnih faktora na njihov nastanak. Pošto su posljedice prirodnih i drugih nesreća većih razmjera veoma teške, neophodno je znati i moći iskoristiti sve poznate podatke u cilju egzaktnog utvrđivanja stvarnih uzroka nastanka prirodne i druge nesreće većih razmjera. Krajnji cilj takvog istraživanja, osim

što treba nadležnim organima pružiti materijalne, stručne dokaze o stvarnim uzrocima nastanka prirodne ili druge nesreće većih razmjera, treba da bude stvaranje podloge za izvlačenje zaključaka na osnovu kojih bi se temeljile aktivnosti na onemogućavanju ponavljanja sličnih situacija, preventivnom djelovanju.

- u cilju što efikasnijeg i funkcionalnijeg povezivanja svih snaga koje su, sa bilo kojeg aspekta, uključene u problematiku zaštite i spašavanja, neophodno je putem potrebnog broja stručnih savjetovanja i seminara, upoznavati se sa dostignućima u ovoj oblasti, upoznavati se sa globalnom politikom i problematikom zaštite i spašavanja te razmjenjivati iskustva unutar specifičnih djelatnosti i tematskih oblasti. Nastojati da što veći broj pripadnika pojedinih struktura civilne zaštite prođe dovoljan broj edukativnih seminara, savjetovanja, sajмова i praktičnih vježbi.

9. Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Procjenom ugroženosti općine Gračanica i ovim Programom u Budžetu Općine će se planirati sredstva koja će se koristiti namjenski za finansiranje zaštite i spašavanja, sa akcentom na finansiranje opremanja struktura civilne zaštite, provođenju preventivnih mjera, kao i realizaciju strateških pravaca razvoja zaštite i spašavanja. Sredstva za zaštitu i spašavanje mogu se prikupljati iz više izvora i to su namjenska sredstva koja se mogu koristiti isključivo za namjene utvrđene u Zakonu o zaštiti i spašavanju i ovom Programu razvoja, što se detaljnije razrađuje godišnjim planovima. Sredstva za realizaciju obaveza općine Gračanica definisanih Zakonom o zaštiti i spašavanju, Programa razvoja i godišnjim planovima za prikupljanja i korištenja sredstava zaštite i spašavanja, osigurat će se iz:

- budžeta Federacije BiH, Tuzlanskog kantona i Općine;
- sredstava pravnih lica;
- osiguranja;
- dobrovoljnih priloga;
- međunarodnih pomoći - donacija;
- ostalih izvora predviđenim Zakonom o zaštiti i spašavanju i drugim zakonskim propisima.

Sredstva za zaštitu i spašavanje, koja će se obezbijediti kroz budžete Općine, Tuzlanskog kantona i Federacije BiH i implementirati na području općine Gračanica u planiranom petogodišnjem periodu. Sredstva posebne naknade za zaštitu i spašavanje koja se planiraju u budžetu Općine je potrebno voditi na posebnom računu Općine, a sredstva iste namjene odobrena od Tuzlanskog kantona i Federacije BiH usmjeravati na taj račun i koristiti za odobrene projekte, planove i akcije. Sredstva namijenjena za realizaciju posebnih projekata, planova i akcija od značaja za zaštitu i spašavanje, a koje redovnim budžetskim sredstvima finansiraju ili sufinansiraju organi i preduzeća Tuzlanskog kantona i Federacije BiH nisu iskazani u tabeli (projekcija prihoda) jer se ona pozicioniraju u tim budžetima i koriste po posebnim procedurama.

Očekivani troškovi

Sredstva namijenjena za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća koristit će se za:

- obuku i vježbu struktura civilne zaštite (štabovi i službe civilne zaštite, povjerenici, građani i drugi),
- provođenje preventivnih mjera zaštite i spašavanja ,
- za opremanje struktura civilne zaštite formacijskom opremom i sredstvima (štabovi i službe civilne zaštite i povjerenici),
- finansiranje posebnih projekata značajnih za zaštitu i spašavanje (sanacija tzv. divljih deponija, čišćenje rijeka, formiranje odbrambenih nasipa, sufinansiranje nabavke opreme i sredstava u ustanovama od posebnog interesa za zaštitu i spašavanje, i dr.),
- nabavku opreme i sredstava vatrogasnim i drugim jedinicama (specijalna

- vozila i dr. tehnika),
- izgradnju novih i održavanje postojećih javnih skloništa,
  - finansiranje mjera zaštite i spašavanja i djelimičnu sanaciju posljedica nastalih djelovanjem prirodnih i drugih nesreća.

Način korištenja ovih sredstava detaljnije se razrađuje godišnjim planovima prikupljanja i korištenja sredstava zaštite i spašavanja, a petogodišnja projekcija prikazana je u sljedećoj tabeli:

Projekcija rashoda za period 2012. - 2016. godine

Re. br.	Planirane aktivnosti	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Ukupno (KM)
1.	Opremanje i investiciona rekonstrukcija i obuka struktura civilne zaštite	76.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	80.000,00	396.000,00
2.	Nabavka profesionalne i druge opreme i sredstava za vatrogasnu jedinicu	20.000,00	120.000,00	145.000,00	150.000,00	150.000,00	585.000,00
3.	Troškovi deminiranja i trajnog obilježavanja rizičnih površina na području općine	30.000,00	50.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	245.000,00
4.	Čišćenje i regulacija vodotoka-izrada zaštitnih nasipa	100.000,00	100.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	530.000,00
5.	Prilagodavanje i održavanje drugih zaštitnih objekata potrebama sklanjanja ljudi i materijalnih dobara.	3.000,00	5.000,00	5.000,00	7.000,00	7.000,00	27.000,00
6.	Saniranje dijela posljedica prirodnih i drugih nesreća (klizišta)	70.000,00	75.000,00	75.000,00	85.000,00	85.000,00	390.000,00
7.	Preventivne mjere zaštite i spašavanja	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	100.000,00
8.	Troškovi koji nastanu tokom učeša u provođenju mjera zaštite i spašavanja po naređenju Općinskog štaba civilne zaštite i otklanjanje posljedica prirodnih i drugih nesreća	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	45.000,00	225.000,00
9.	Nabavka sredstava za ličnu i kolektivnu zaštitu	-	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	20.000,00
10.	Opremanje pravnih lica u dijelu kada postavljeni		10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	40.000,00

	zadaci tim licima nadilaze njihove materijalne mogućnosti	-					
11.	Dogradnja, opremanje općinskog operativnog centra civilne zaštite i adaptacija zgrade i repetitora na Straževcu	15.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	35.000,00
UKUPNO:		379.000,00	515.000,00	555.000,00	572.000,00	572.000,00	2.593.000,00

Godišnji plan prikupljanja i korištenja sredstava za zaštitu i spašavanje donosi Općinski štab civilne zaštite na prijedlog Službe za civilnu zaštitu, koja izvještaj o utrošku tih sredstva podnosi Općinskom štabu civilne zaštite i Općinskom načelniku.

PREDSJEDAVAJUĆI
 PĆINSKOG VIJEĆA
 Edin Ibrišević, s.r.

Uvod	1
1. Vizija razvoja	2
2. Ciljevi razvoja	3
3. Izvod iz Procjene ugroženosti	3
3.1. Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća većih razmjera	4
3.1.1. Prirodne nepogode	5
3.1.2. Tehničko - tehnološke nesreće	7
3.1.3. Druge nesreće	8
3.2. Izvod iz Procjene ugroženosti od požara	9
3.2.1. Obaveze provođenja zaštite od požara	10
3.2.2. Procjena ugroženosti od požaropodručja općine	10
4. Podaci o stanju organizovanosti civilne zaštite i dostignutom stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća	20
4.1. Podaci o stepenu zaštite i spašavanja od pojedinih prirodnih i drugih nesreća	20
5. Preventivne mjere zaštite i spašavanja koje će se provoditi	22
6. Osnovni ciljevi, zadaci i način ostvarivanja zaštite i spašavanja sa smjernicama za organizovanje snaga i sredstava civilne zaštite, odnosno snage zaštite i spašavanja	25
6.1. Potrebni uslovi za suprostavljanje prirodnim i drugim nesrećama	25
6.2. Ciljevi i zadaci	26
6.3. Smjernice za organizovanje snaga i sredstava za zaštitu i spašavanje	27
6.3.1. Lična i uzajamna zaštita	27
6.3.2. Mjere zaštite i spašavanja	28
6.3.3. Štabovi civilne zaštite	30
6.3.4. Povjerenici civilne zaštite	30
6.3.5. Službe zaštite i spašavanja	31
6.3.6. Jedinice civilne zaštite	31
6.3.7. Rukovođenje i upotreba snaga i sredstava civilne zaštite	31
7. Osnove za izradu programa obučavanja i osposobljavanja u zaštiti i spašavanju	31
8. Smjernice za istraživačku i razvojnu djelatnost od značaja za zaštitu i spašavanje	32
9. Pregled očekivanih troškova sa izvorima finansiranja	33

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆA

Broj predmeta: 01-05-00832-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 16. i člana 108. Statuta Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09) i člana 90. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 1/06), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I

Usvaja se prijedlog Plana upisa učenika u prvi razred Gimnazije „Dr. Mustafa Kamarić“ Gračanica za školsku 2012/2013. godinu, broj: 01-38-172/1 od 27. 02. 2012. godine.

II

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom glasniku Općine Gračanica».

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆA

Broj predmeta: 01-05-008340-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 16. i člana 108. Statuta Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09) i člana 90. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 1/06), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I

Usvaja se prijedlog Plana upisa učenika u prvi razred Mješovite srednje škole Gračanica za školsku 2012/2013. godinu, dostavljen Općinskom vijeću u prilogu dopisa broj: 02-346-1/12 od 27. 02. 2012. godine.

II

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom glasniku Općine Gračanica».

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆA

Broj predmeta: 01-05-00858-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 16. i člana 108. Statuta Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09) i člana 90. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 1/06), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I

Usvaja se Informacija o rješavanju upravnih predmeta u službama za upravu Općine Gračanica, za period 01. 01. - 31. 12. 2011. godine.

II

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom glasniku Općine Gračanica».

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆA

Broj predmeta: 01-05-00861-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 16. i člana 108. Statuta Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09) i člana 90. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 1/06), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I

Usvaja se Izvještaj o stanju klizišta sa finansijskim izvještajem o saniranim klizištima u 2011. godini.

II

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom glasniku Općine Gračanica».

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆA

Broj predmeta: 01-05-00862-2012
Broj akta: 01EH-001
Gračanica, 29. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 16. i člana 108. Statuta Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09) i člana 90. Poslovnika Općinskog vijeća Općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 1/06), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj 29. 02. 2012. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K

I

Usvaja se Izvještaj o radu općinske Komisije za utvrđivanje prometne vrijednosti nepokretnosti i prava u 2011. godini.

II

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenom glasniku Općine Gračanica».

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević, s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj: 01-31-430/12
Gračanica, 29.02.2012.god.

Na osnovu člana 61. Zakona o građevinskom zemljištu ("Sl.novine F BiH", broj: 25/03 i 16/04), člana 200. Zakona o upravnom postupku ("Sl. novine F BiH", broj: 2/98 i 48/99) i člana 16. Statuta Općine Gračanica ("Sl. glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj dana 29.02.2012.god. d o n o s i

R J E Š E N J E

1. UTVRĐUJE se u korist Čajić Emine iz Gračanice pravo vlasništva na izgrađenom građevinskom zemljištu označenom sa k.č. broj: 1045/18 «Čifluk» kuća i zgrada od 104,0m² i dvorište od 500,0m² upisane u z.k. ul. broj: 2265 k.o. Gračanica kao Državna svojina sa privremenim pravom korištenja Ajiše Šabić rođ. Tihčić, Hamida Šabića um. Hazima, Rahime Šabić um. Hazima, Rukije Šabić um. Hazima, Paše Šabić um. Hazima, Rabije Resulović rođ. Duraković, Malage Imširovića Hasibovog, Emine Fazlić udt. Čajić, Enise Fazlić udt. Dedić, Saliha Ahmetaševića sina Salkinog, Bahrije Ahmetaševića sina Salkinog, Džemila Šabića sina Osmana, Džemile Šabić udt. Čajić, Sabrije Ahmetaševića sina Salimovog, Begzade Ahmetašević udt. Sulejmanović, Mustafe Šabića sina Galiba, Saliha Šabića sina Galiba, Ahmeta Šabića sina Galiba, Ibrahima Šabića sina Galiba, Hajrije Šabić udt. Mujkić, Razije Šabić udt. Imširović, Ifete Šabić udt. Topčagić, Taibe Šabić udt. Bristić, Nure Ahmetašević rođ. Purač kći Hasana, Ismeta Ahmetaševića sina Mustafe, Reufa Ahmetaševića sina Mustafe, Hazima Fazlića sina Taiba, Samira Durakovića sina Ahmeta, Mustafe Šabića sina Huseina, Hasana Šabića sina Huseina, Omera Šabića sina Huseina, Esmo Šabić udt. Hadžibegić, Ramize Šabić udt. Salihefendić, Seada Durakovića sina Sadika, Osmanbegović rođ. Duraković Mine kći Sadika, Hadžihasanović Sulejmana Melihe rođ. Duraković i Zije Durakovića sina Sulejmana, po novom premjeru k.č. broj: 2761/4 „Čifluk“ kuća i zgrada od 104,0m² i dvorište od 500,0m² upisane u p.l. broj: 5768 k.o. Gračanica katastarskog i stvarnog korisnika Čajić Taiba Emine rođ. Fazlić iz Gračanice.

2. Čajić Emina iz Gračanice dužana je uplatiti naknadu za pogodnost zemljišta (rentu) u iznosu od 1.530,00 KM u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja na žiro račun Općine Gračanica broj: 1321800295500089 sa naznakom za vrstu prihoda broj: 722435- naknada za rentu.

3. Nakon pravosnažnosti rješenja Zemljišno-knjižni ured Općinskog suda u Gračanici a po zahtevu stranke, na nekretninama iz tačke 1. dispozitiva rješenja brisat će ranije izvršene upise u pogledu prava na njima i iste upisati kao pravo vlasništva na objektu, zemljištu pod zgradom i zemljištu koje služi za redovnu upotrebu zgrade na ime Čajić Taiba Emine rođ. Fazlić iz Gračanice sa 1/1, ali tek po prilaganju dokaza o uplati naknade iz tačke 2. ovog rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Čajić Emina iz Gračanice obratila se ovoj Službi zahtjevom da joj se, u skladu sa članom 61. Zakona o građevinskom zemljištu, utvrdi pravo vlasništva na zemljištu na kojem je sagrađena zgrada bez prava korištenja zemljišta radi građenja. Uz zahtjev je priložila rješenje o urbanističkoj saglasnosti, zemljišno-knjižni izvadak i posjedovni list.

Uviđajem na licu mjesta utvrđeno je da je na parceli označenoj sa k.č. broj: 1045/18 (n.br. 2761/4) sagrađen stambeni objekat ali bez prava korištenja zemljišta radi građenja.

Odredbom člana 61. Zakona o građevinskom zemljištu propisno je da će se na građevinskom zemljištu u državnoj svojini na kojem je izgrađena zgrada bez prava korištenja zemljišta radi građenja, za koju se može naknadno izdati odobrenje za građenje po odredbama Zakona o prostornom uređenju, Općinsko vijeće utvrditi pravo vlasništva u korist graditelja, odnosno njegovog pravnog sljednika, uz obavezu plaćanja naknade za dodijeljeno zemljište na korištenje i za uređenje građevinskog zemljišta. Prije utvrđivanja prava vlasništva nadležni općinski organ će raspraviti imovinsko-pravne odnose.

Podnosiocu zahtjeva izdato je pravosnažno rješenje o naknadnoj urbanističkoj saglasnosti broj: 06-23-4729/11 od 19.01.2012.god. za legalizaciju izgrađenog stambenog objekta, spratnosti: prizemlje +

sprat (dio aneksa prizemlja), gabarit objekta izlomljen dimenzija (14,5m x 11,80m) – (5,0m -4,85m + 2,0m + 8,5m). Upotrebni prostor objekta prikazan je na grafičkom dijelu urbanističke saglasnosti. Zemljište i objekat nalaze se u VI (šestoj) zoni u kojoj naknada za m² korisne površine iznosi 9,00 KM. Izgrađeni objekat ima korisnu površinu 170,0m² što daje ukupan iznos rente od 1.530,00 KM, prema Odluci Općinskog vijeća broj: 01-31-970/11 od 30.03.2011.godine.

U skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o građevinskom zemljištu održana je usmena rasprava nakon čega je, na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, odlučeno da je zahtjev Čajić Emine osnovan, pa je valjalo zahtjev usvojiti i riješiti kao u dispozitivu rješenja.

Tačka II dispozitiva ovog rješenja zasniva se na odredbama čl. 62., 63., 64., 65. i 66. Zakona o građevinskom zemljištu i obuhvata naknadu za pogodnost zemljišta(renta).

Imajući u vidu izložene činjenice odlučeno je kao u tački 1. dispozitiva ovog rješenja.

Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Kantonalnom sudu u Tuzli u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević s.r.

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKO VIJEĆE

Broj: 01-31-3562/11
Gračanica, 29.02.2012.godine

Na osnovu članova 6., 16. i 24. Zakona o građevinskom zemljištu ("Sl.novine F BiH", broj: 25/03 i 16/04), člana 16. stav 2. i 3. Odluke o građevinskom zemljištu ("Sl.glasnik Općine Gračanica", broj: 9/07 i 5/08) te člana 16. Statuta Općine Gračanica ("Sl.glasnik Općine Gračanica", broj: 4/09), Općinsko vijeće Gračanica na sjednici održanoj dana 29.02.2012.god. d o n o s i

R J E Š E N J E

1. Preuzima se iz posjeda ranijih zemljišno-knjižnih korisnika zemljište označeno sa k.č. broj: 441/10 «Brdo» njiva od 72,0m² upisano u z.k. ul.broj: 7484 k.o. Gračanica kao Državna svojina sa privremenim pravom korištenja Begić Ahmeta sina Zahira, Begić Mustafe sina Zahira, Begić Hasiba sina Zahira, Čajić rođ. Begić Azize, Imamović rođ. Begić Hanife, Begić Mehmedalije Mustafe, Kadrić rođ. Begić Mine, Mušanović rođ. Begić Rešide, Begić Mehmeda Razije, Muftić Čerima Refije i Begić Mehmeda Munire; k.č. broj: 440/3 «Brdo» njiva od 115,0m² upisano u z.k. ul.broj: 7468 k.o. Gračanica kao Državna svojina sa privremenim pravom korištenja Mustafe Ibrahimovića sina Saliha, Saliha Terzića sina Čazima, Adema Čajića umr. Sulje, Devlete Čajić kći Adema, Izete Čajić kći Adema, Ulfete Čajić kći Adema i Refije Terzić kći Čazima i k.č. broj: 441/9 «Brdo» njiva od 96,0m² upisano u z.k. ul.broj: 459 k.o. Gračanica kao Državna svojina sa privremenim pravom korištenja Ibrahimović Mustafe umr. Saliha, Maglajlić Mustafe sin Džemala, Terzić Saliha sin Čazima, Čajić Adema um. Sulje, Čajić Devlete kći Adema, Čajić Izete kći Adema, Čajić Ulfete kći Adema, Šabić Taiba sina Muhameda, Šabić Ahmeta sina Muhameda, Šabić Adema sina Muhameda, Šabić Salima sina Muhameda, Šabić Hilmije sin Muhameda, Mulahusejnović Muhameda Sevlete rođ. Šabić, Sokolušić Amira, Šabić Mustafe sina Sejde, Šabić Nešada sina Sejde, Šabić-Junuzović Vedine kći Nedžada, Mujkić Nedžada Aide rođ. Šabić, Šabić-Avdic Azre kći Nedžada, Helić Seada sina Osmana, Helić Nedima sina Seada, Helić Aide kći Seada i Terzić Refije kći Čazima, po novom premjeru zemljište označeno sa k.č. broj: 5427/8 „Brdo“ njiva od 283,0m² upisano u p.l. broj: 3231 k.o. Gračanica katastarskih korisnika Terzić Čazima Refije i Terzić Zijada sina Mustafe iz Gračanice.

2. Naknada za preuzeto zemljište neće se plaćati jer je regulisana van ovog organa.

3. DODJELJUJE se, neposrednom pogodbom, Terzić Refiji iz Gračanice zemljište opisano u tački 1. dispozitiva rješenja u svrhu proširenja upotrebnog prostora izgrađenog stambenog objekta.

4. Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove Općine Gračanica i Zemljišno-knjižni ured Općinskog suda u Gračanici, nakon pravosnažnosti rješenja, po zahtjevu stranke izvršit će uknjižbu prava korištenja zemljišta iz tačke 1. dispozitiva na ime Terzić Refije kći Čazima iz Gračanice sa 1/1.

5. Troškovi postupka u iznosu od 150,00 KM padaju na teret podnosioca zahtjeva i isti je dužan da ovaj iznos, u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja, plati na žiro račun Općine Gračanica broj: 1321800295500089, vrsta prihoda 722449.

O b r a z l o ž e n j e

Terzić Refija iz Gračanice podnijela je zahtjev Službi za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko-pravne poslove Općine Gračanica za dodijelu građevinskog zemljišta opisanog u tački 1. dispozitiva rješenja u svrhu proširenja upotrebnog prostora izgrađenom stambenom objektu. Uz zahtjev je priložila urbanističku saglasnost, posjedovni list, zemljišno-knjižne izvadak i kopiju plana.

Na osnovu priložene dokumentacije Imovinsko-pravna služba je provela postupak i utvrdila sljedeće:

- Odlukom o određivanju zemljišta na području Općine Gračanica koja se smatraju građevinskim zemljištem i postaju društvena svojina, ("Sl.glasnik Općine Gračanica", broj: 3-a/77 od 29.04.1977.godine), obuhvaćeno je i zemljište opisano u tački 1. dispozitiva rješenja;

- upotrební prostor izgrađenom objektu određen je urbanističkom saglasnošću broj: 06-23-904/10 od 31.12.2010.god. i prikazan na grafičkom dijelu;

- u skladu sa članom 16. stav 2. Zakona o građevinskom zemljištu, u postupku dodjele zemljišta, pribavljeno je mišljenje Općinskog pravobranioca broj: M-11/12 od 17.02.2012.god. da je predložena dodjela neizgrađenog građevinskog zemljišta u skladu sa Zakonom o građevinskom zemljištu i Odlukom o građevinskom zemljištu;

- u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o građevinskom zemljištu održana je usmena rasprava nakon čega je, na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, odlučeno da je zahtjev Terzić Refije osnovan, pa je valjalo zahtjev usvojiti i riješiti kao u dispozitivu rješenja.

Na osnovu člana 6. Zakona o građevinskom zemljištu Općina upravlja i raspolaže gradskim građevinskim zemljištem u državnoj svojini na način i pod uslovima predviđenim zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona, a članom 16. istog Zakona određeno je da Općinsko vijeće može neizgrađeno građevinsko zemljište u državnoj svojini dodjeljivati fizičkim i pravnim licima na korištenje, u skladu sa urbanističkim planom.

Članom 16. stav 2. i 3. Odluke o građevinskom zemljištu regulisani su slučajevi dodjele zemljišta neposrednom pogodbom koje je regulacionim planom ili urbanističko-tehničkim uslovima predviđeno kao proširenje upotrebnog prostora izgrađenih ili objekata u izgradnji.

Određba o obavezi plaćanja troškova postupka utvrđena je čl. 115. stav 1. Zakona o upravnom postupku gdje je određeno da, u rješenju kojim se postupak završava, organ koji donosi rješenje određuje ko snosi troškove postupka, njihov iznos, kome se i u kom roku imaju isplatiti.

Nakon što su ispunjeni svi Zakonom propisani uslovi riješeno je kao u dispozitivu.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja ne može se izjaviti žalba ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor se pokreće podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Tuzli u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

**PREDSJEDAVAJUĆI
OPĆINSKOG VIJEĆA
Edin Ibrišević s.r.**

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA GRAČANICA
OPĆINSKI NAČELNIK

Broj:02-05-4134-11 /12
Gračanica, 06. 02. 2012. godine

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 12/03 i 34/03), u postupku imenovanja na poziciju člana Upravnog odbora JU Dječije obdanište «Naša djeca» Gračanica, nakon provedene procedure u skladu sa Odlukom o utvrđivanju standarda i kriterija za imenovanja na upražnjene pozicije u reguliranim tijelima Općine Gračanica („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 9/09) Općinski načelnik, d o n o s i

R J E Š E N J E
O KONAČNOM IMENOVANJU ČLANA UPRAVNOG ODBORA JAVNE USTANOVE
DJEČIJE OBDANIŠTE «NAŠA DJECA» GRAČANICA

I

Za člana Upravnog odbora JU Dječije obdanište „Naša djeca“ Gračanica imenuju se:

1. Buljubašić Amira, iz Gračanice - predstavnik korisnika usluga.

II

Mandat člana Upravnog odbora traje do isteka mandata ostalim članovima Upravnog odbora imenovanim Rješenjem broj: 02-05-366/10 od 17. 02. 2010. godine.

III

Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u «Službenom glasniku Općine Gračanica» i «Službenim novinama Federacije BiH».

OPĆINSKI NAČELNIK
Nusret Helić s.r.

S A D R Ź A J

I - AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

1. Odluka o uspostavljanju statusa MZ-e Lohinja Gornja i imenovanju povjerenika
2. Odluka o uspostavljanju statusa MZ-e Lendići i imenovanju povjerenika
3. Odluka o promjeni statusa nepokretnosti u opštoj upotrebi
4. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu
5. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju standarda i kriterija za imenovanja na upražnjene pozicije u reguliranim tijelima Općine Gračanica
6. Zaključak o nacrtu Odluke o naknadi za postavljanje i popravak podzemnih i nadzemnih instalacija na javnim površinama općine Gračanica
7. Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća općine Gračanica za period 2012. - 2016. godina
8. Zaključak o prijedlogu Plana upisa učenika u prvi razred Gimnazije za školsku 2012/2013. g.
9. Zaključak o prijedlogu Plana upisa učenika u prvi razred MSS za školsku 2012/2013. g.
10. Zaključak o Informaciji o rješavanju upravnih predmeta u službama za upravu Općine Gračanica za period 01. 01. - 31. 12. 2011. godine
11. Zaključak o Izvještaju o stanju klizišta sa finansijskim izvještajem o saniranim klizištima u 2011. godini
12. Zaključak o Izvještaju o radu općinske Komisije za utvrđivanje prometne vrijednosti nepokretnosti i prava u 2011. godini
12. Rješenje o utvrđivanju prava vlasništva na izgrađ.građ.zemljištu - Čajić Emina iz Gračanice
13. Rješenje o preuzimanju iz posjeda ranijih korisnika - Terzić Refija iz Gračanice

II – AKTI OPĆINSKOG NAČELNIKA

1. Rješenje o konačnom imenovanju člana Upravnog odbora Javne ustanove Dječije obdanište “Naša djeca” Gračanica

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE
GRAČANICA

BROJ: 2

GODINA: 2012.

IZDAJE: OPĆINA GRAČANICA

UREĐUJE: Stručna služba Općinskog vijeća

TIRAŽ: 25 primjeraka

ADRESA: OPĆINA GRAČANICA
Stručna služba Općinskog vijeća

TELEFON: 035 / 700-800
Lokal: 816

FAX: 035 / 706-679